

VUOSIKERTOMUS 2024

Salon museopalvelut

Vapaa-ajanlautakunta 6.3.2025

Sisällys

Toimintakertomus 2024.....	3
Salon taidemuseo Veturitalli.....	4
Yleistä.....	4
Toiminnan periaatteet.....	5
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio.....	5
Jäsenyydet.....	5
Toiminta-ajatus.....	6
Ydintoiminnot.....	6
Hallinto.....	6
Henkilöstö.....	6
Koulutus.....	7
Työryhmät.....	8
Näyttelyt ja museokasvatus.....	9
Näyttelytoiminnan periaatteet.....	9
Näyttelyohjelmisto vuonna 2024.....	10
Yleisötyö.....	14
Opastukset.....	15
Tapahtumat.....	16
Kävijämäärät ja avoinna pito.....	17
Tutkimus ja julkaisut.....	18
Muut palvelut.....	18
Markkinointi, tiedottaminen.....	19
Kokoelmatyö ja taidehankinnat.....	21
Taidekokoelmat.....	21
Prosenttitaide Salon kaupungissa.....	22
Muu kokoelmatyö.....	23
Verkkonäyttelyt kokoelmista.....	23
Arkistot ja kirjasto.....	23
Yhteistyökumppanit.....	24
Talousarvion toteutuma.....	25
Salon historiallinen museo SAMU.....	26
Toiminnan periaatteet.....	26
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio.....	26
Jäsenyydet.....	26
Toiminta-ajatus.....	26
Ydintoiminnot 2024.....	27
Hallinto.....	27
Henkilöstö.....	27
Koulutus.....	28
Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset.....	28
Näyttelytoiminta ja yleisötyö.....	28
Salon elektroniikkamuseon näyttelyt.....	28
Paikallismuseoiden näyttelyt.....	29
Museokasvatus ja opastukset.....	30
Markkinointi ja tiedottaminen.....	33
Muu toiminta.....	34
Kokoelmat ja tutkimus.....	35
Kokoelmatyö.....	37
Kokoelmalainat.....	38
Kiinteistöt.....	38
Kävijämäärät ja avoinna pito.....	40
Talousarvion toteutuma.....	41
Talousarvion toteutuma, Museot yhteiset.....	42

Toimintakertomus 2024

Vuosikertomuksen laatiminen on aina kiinnostava työtehtävä. Katseen kiinnittyessä menneeseen voi analysoida ja koota yhteen niitä arjen hetkiä, jotka helposti muuten unohtuvat työn touhussa. Samassa saa reflektoida omaa tekemistä ja voi myös taputtaa itseään olalle kaikesta siitä mitä onkaan ehtinyt ja pystynyt saamaan aikaiseksi. Itselläni on nyt takana kuudes työvuosi Salon museopalveluissa ja taas on jännittävää arvioida viime vuoden tuloksia. 2024 oli Salon museoissa hyvin leimallisesti kokoelmatyön sekä merkittävien henkilöstömuutosten vuosi, monelle meistä tämä on ensimmäinen vuosikertomus Salon museopalveluissa.

Kokoelmatyö on paljolti museon kulisseeissa tapahtuvaa perustyötä, sille, jonka päälle voi näyttelytoiminta ja yleisötyö rakentua. Kokoelmien inventointi, luettelointi, käsittely ja konservointi eivät museoiden yleisölle juuri näy – ne silti työllistävät yhtä paljon kuin näyttelyt, tapahtumat ja muut palvelut. Ehkä jännittävin kokoelmatyön hanke kuluneen vuoden aikana oli Salon uimahallin edustan *Ilo*-veistoksen konservointi ja korjaus. Halkaisijaltaan viisimetrisen rantapallo rekan lavetilla oli mahtava näky tien päällä. Ja toisaalta pallon puuttuminen sijaintipaikaltaan herätti sekin kaupunkilaisissa huomiota, teosta kaivattiin. Paljon laajempi esinekuljetus sen sijaan ei näkynyt yleisölle lainkaan, historiallinen museo vastaanotti loppuvuodesta kokoelmasiirtona Turun Lasarettimuseolta Märyn sairaalahistorian tallennettua esineistöä yli 800 objektin verran. Taidemuseo puolestaan toi esiin näyttelynä ensimmäistä kertaa museon historiassa Salon kaupungin kokoelmat ja *Truly Yours* –kokonaisuus sai paljon kiitosta ja yleisöä myös kaupungin ulkopuolelta.

Keväällä 2024 museoiden henkilöstössä tapahtui suuria muutoksia. Historiallisen museon henkilöstö uusiutui suurimmilta osin ja taidemuseoon saatiin määräaikaisena amanuenssi helpottamaan sisällöntuotannon työtaakkaa. Henkilöstömuutokset vaativat rekrytointeineen ja perehdyttämisineen paljon työaikaa, lisäksi hiljaisesta tiedosta koostuvassa asiantuntijatyössä henkilövaihdokset aiheuttavat väistämättä toiminnan uudelleen suunnittelua ja ohjausta. Paitsi, että työ tekijöineen muuttuu, muuttuu myös työyhteisön dynamiikka. Tottuminen uuteen organisaatioon, uusiin työtovereihin ja uusiin tehtävänkuvuihin ottaa aikansa. Arjen aherruksen ohessa meidän museolaisten täytyy työyhteisönä oppia toimimaan yhdessä. Ja mikään ei ole niin varmaa, kuin muutoksen jatkuminen. 2025 uusien assistentte tehtävien myötä henkilöstökehitys jatkuu ja työyhteisön turbulenssi pyörii edelleen. Mielialamme on silti korkealla, sillä nyt näemme vihdoin positiivista kehitystä tapahtuvan ja tarpeisiimme on päättäjätasolla vastattu. Suuri kiitos siitä!

Päätöksenteossa saamme tosin vielä jännittää uuden yhteisvaraston toteutumista. Hajallaan olevan kokoelmaesineistön saaminen yhteen osoitteeseen on museopalveluiden toiminnan prioriteetti numero yksi. Nykyiset varastotilat eivät ole millään muotoa sopivat esineistön säilyttämiseen, saati työskentelyyn. Muissa Salon kokoisissa, ja jopa pienemmissäkin kaupungeissa museoiden varastot ovat lämpimiä tiloja ja kulttuuriperinnön säilyttämiseen sopivia. Salon varastohanketta edistettiin vuoden aikana tutustumalla yhdessä arkkitehtien kanssa mm. Museoviraston ja Länsi-Uudenmaan vastuumuseon kokoelmakeskuksiin sekä Espoon kaupungin museon varastoon. Vierailu Tampereen museoiden kokoelmakeskuksessa siirtyi sen sijaan alkuvuoteen 2025 Ruskon alueella riehuneen suuren tulipalon vuoksi. Kohteissa nähtiin paljon onnistuneita ratkaisuja, mutta ennen kaikkea myös epäonnistumisia, joista meidän on mahdollista oppia. Samoja virheitä mitä muualla on tehty ei kannata toistaa. Tampereellakin vanhan sukatehtaan muunto museovarastoksi ei tahtonut onnistua, ja niinpä kaupunkiin on jo viritteillä hanke uudisrakennuksesta edellisen ratkaisun palveltua vain 14 vuotta. Oma hankesuunnitelmamme päivitettiin syksyllä 2024 ja Salon museoiden yhteisvarasto merkittiin talousarviokäsitteilyssä toteutettavaksi vuosina 2026–27, mutta rakentamispäätös jäi vielä tekemättä.

Uudelta vuodelta odotamme siis edelleen ratkaisuja, jotka ohjaavat Salon museopalveluiden, alueen historian ja kulttuuriperinnön tulevaisuutta. Olemme toiveikkaita, että päätös varaston rakentamisesta saataisiin tehtyä, sillä tähän asti olemme eläneet työssämme hyvin (arvo)ristiriitaisessa tilanteessa. Päätehtävämme museoissa on suojella kulttuuriperintöä, meidän kaikkien yhteistä historiaa ja juuria. Nykyisissä työolosuhteissamme emme sitä voi tehdä. Tuntuu vähän samalta kuin sairaanhoitajasta, jonka tulisi hoitaa potilaita, mutta lääkkeet ja tutkimuslaitteet puuttuvat ja sairaalan kattokin vuotaa suoraan potilassänkyyn.

Susanna Luojus
Museonjohtaja

Kuva: Taneli Ilomäki, 2024

Salon taidemuseo Veturitalli

Yleistä

Taidemuseo Veturitallin vuosi 2024 oli näyttelyiltään museon linjan mukaisesti kansainvälinen, kansallinen ja paikallinen ja kokoelmatyö edistyi huimia askeleita aiempiin vuosiin verrattuna. Taidemuseo Veturitalli tuotti vuoden aikana kolme päätilanäyttelyä ja kolme gallerianäyttelyä sekä koko joukon erilaisia tapahtumia. Työtä suunniteltiin ja evaluoitiin entiseen tapaan sekä pyrittiin kehittämään tuottamisen ja yleisötyön prosesseja. Puolet vuodesta oli kuitenkin henkilöstötilanteen vuoksi rikkonaista ja siksi esimerkiksi alkuvuoden markkinointi jäi huomattavan vajaan. Pienessä yksikössä jokaisen panos on tärkeä ja yhden puuttuessa tuotantokoneisto köhii. Vaikeaan henkilöstötilanteeseen saatu yksikin lisähenkilö vaikutti kuitenkin merkittävästi työn jakautumiseen ja tekemiseen museossa. Pääsimme eteenpäin monessa asiassa ja toisaalta kenenkään työtaakka ei kertynyt kohtuuttomaksi. Tästä on hyvä jatkaa työprosessien hiomista.

Museon tuottamat sisällöt olivat 2024 jälleen yleisön mieleen ja tyytyväinen asiakaspalaute antaa voimaa tuleviinkin ponnisteluihin. Vuoden ensimmäistä näyttelyä ei pystytty markkinoimaan täysipainoisesti, eikä kävijätavoitteeseen päästy, mutta teknisesti huikeiden valokuvien ja vaikuttavan näyttelyn saama asiakaspalaute oli erittäin positiivista. Koko vuoden kävijämäärä oli kuitenkin lähes 24 000 vierasta. Pääsymaksuttomien päivien, eli kerran kuussa järjestettävien ns. Museoperjantaiden, tarkoitus on madaltaa asiakkaan kynnystä kohdata taidetta museossa. Museoperjantaisin taidemuseossa vieraili 2729 henkilöä. Kaksi perjantaita jäi syyskaudella pitämättä museon lattioiden remontoinnin vuoksi.

Kaupungin taidekokoelman sijoittaminen julkisiin tiloihin ja henkilökunnan työhuoneisiin on merkittävä osa ammatillisesti ylläpidetyn taidemuseon työtä. Henkilöresursseista johtuen teosten sijoitustyö on maltillista, mutta se nähdään tärkeänä osana museon kokoelmatyötä. Kaupungin intrassa on ohjeet taiteen sijoittamisesta työpisteisiin ja julkisiin tiloihin kiinnostuneille; toiveita teoksiin liittyen voi esittää intendentille, joka merkitsee uudet sijaintipaikat kokoelmanhallintaohjelmaan. Teos ensi sijoitetaan kohteeseen vastikkeettomasti, mutta teosvaihoista peritään maksu. Teoksiin sijoitusaikana tulleet

normaalin kulumisen ulkopuoliset vauriot laskutetaan sijoituskohteen kustannuspaikalta vaurioiden korjaamisen mukaan, mikäli korvausta ei saada vakuutusyhtiöltä. Vuonna 2024 jouduimme yllättävään tilanteeseen, eikä ensimmäistä kertaa vastaavaan Salon kaupungissa: sijoituskohteemme paloi ja teokset tuhoutuivat sen myötä. Odotamme edelleen vakuutusyhtiön ratkaisua asiassa, jotta pääsisimme tekemään korvaavia hankintoja.

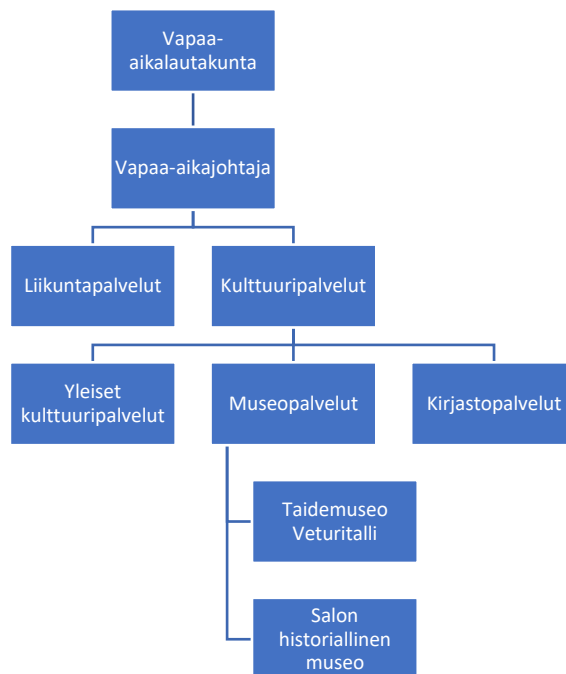
Museokiinteistön huollossa tehtiin yhteistyötä kaupungin tilapalveluiden kanssa. Museoinfra erityisine kosteus- ja lämpötilaolosuhteineen sekä turvallisuuskäytänteineen vaatii moniammatillista yhteistyötä sekä erikoisosaamista. Pieniä korjaustöitä ja kiinteistön sekä ympäristön kunnossapitoa tehtiin myös museopalveluiden toimesta. Museolaiset ovat tietoisia ja ylpeitä omasta toimintaympäristöstään ja sen merkittävydestä kaupungin matkailun vetovoimatekijänä. Näin esimerkiksi taidemuseon ulkoalueet ovat myös museon oman huollon alla kaikkina vuodenaikoina.

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon taidemuseo Veturitalli on valtionosuutta nauttiva, ammatillisesti hoidettu taidemuseo. Se kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin sivistyspalveluiden alla vapaa-aikapalveluiden organisaatiossa, jota johti vapaa-aikajohtaja Antti Mattila. Vuoden alussa tapahtui organisaatiomuutos, jonka seurauksena kulttuuripalveluiden johtoon nimettiin kulttuuripäällikkö ja kirjastopalvelut yhdistyivät kulttuuripalveluiden sateenvarjon alle. Kulttuuripäällikkö Mikko Nortela aloitti pestissään 1.8.2024. Vapaa-aikapalveluissa on tämän jälkeen ollut kaksi palvelukokonaisuutta: liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut.

Salon museopalvelut saa valtionosuutta kahdeksasta henkilötyövuodesta ja kokonaissumma oli tarkistuksen jälkeen 251 810 euroa (245 269 euroa vuonna 2023). Museoiden asioista päätettiin vuonna 2024 vapaa-aikalautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor.

Jäsenyydet

Salon taidemuseo Veturitalli on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen sekä kansainvälisen museojärjestön ICOMin yhteisöjäsen. Salon taidemuseo on myös Mitalitaiteen Killan jäsen.

Toiminta-ajatus

Salon taidemuseon yleisenä toiminta-ajatuksena on Salon ja Salon seutukunnan kuvataidekulttuurin toiminnallisten edellytysten edistäminen ja korkeatasoisen kuvataidekulttuurin saavutettavuus, sekä taidekasvatuksen kautta elinikäisen oppimisen tukeminen. Salon taidemuseo toimii aktiivisesti osana Suomen taidemuseokenttää.

Ydintoiminnot

Salon taidemuseo tuotti vuonna 2024 kolme laadukasta näyttelyä pääsaleissa ja kolme näyttelyä Galleria Sivuraiteella. Yhteensä museo tuottaa vuoden aikana kuusi näyttelyä. Vuoden näyttelytoiminnan aloitti pääsaleissa nähty kansainvälinen valokuvanäyttely Chen Jiagang. Galleria Sivuraiteella nähtiin samaan aikaan kuvataiteilija Nuutti Koskisen mediainstallaatio *Primaarisukkesio*. Kesällä Veturitallissa oli esillä värikästä maalaustaidetta kuvataiteilija Mari Rantasen yksityisnäyttelyssä *Tunne värinä*. Galleria Sivuraiteella esiteltiin Eevi Rutasen kineettisiä installaatioita näyttelyssä *Kodinhengetär*. Syksyn näyttelyvaihto jatkui suunnitellusti pidempään näyttelysalien lattiaremontin vuoksi; syksyllä avattiin ensimmäistä kertaa koskaan Veturitallin omasta kokoelmasta koottu kokonaisuus *Truly Yours – Vilpittömästi sinun*. Sivuraiteella oli samaan aikaan esillä Jonna Kinan videoteos *Neljä veistosta viidessätoista osassa*.

Taidemuseo haluaa näyttelytoiminnassaan tuoda esille kuvataiteen laajan kentän tuottaen korkeatasoisia, kuratoituja näyttelysisältöjä, jotka toimivat koko kaupungin vetovoimatekijänä. Veturitalli tekee ajankohtaisia, korkeatasoisia näyttelyitä taiteen eri välineet monipuolisesti edustettuina. Taidemuseossa huomioidaan myös paikallinen kuvataide alueellisesti laajasti ajateltuna, ja sovitetaan sisältö siihen mitä muuta Suomessa on esillä. Taidemuseo toimii myös kansainvälisesti ja huomioi valokuvataiteen esittämisen perinteet Veturitallissa.

Salon taidemuseo vastasi kaupungin omistamista ja kaupungille talletetuista taidekokoelmista ja täydensi kokoelmaa teoshankinnoin. Kokoelmasta ylläpidettiin sähköistä teosrekisteriä, Muusaa. Kokoelmien saavutettavuutta taidemuseo edisti tekemällä teossijoituksia kaupungin tiloihin. Myös syksyn kokoelmanäyttely oli näköalapaikka esitellä kaupungin taidekokoelmaa. Kokoelmien avoin näkyvyys Osuuskunta Suomen Taidekokoelmien hallinnoimalla taide.art -sivulla päättyi vuoden 2023 lopussa Kuvaston sopimuksen rauettua, mutta taidemuseo osti julkaisuoikeudet muutamiin tarpeellisiin teoskuviin.

Lisäpalveluina taidemuseo tarjosi ydintoiminnoistaan alan asiantuntija- ja tietopalveluja.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET

museojohtaja Susanna Luojus,
intendentti Minna Nyqvist
museoassistentti Lea Jansen
museoassistentti Reetta Nykänen. Palasi vanhempainvapaalta 13.9.2024.
museoassistentti Oskari Pekonen 12.9.2024 saakka.
toimistosihteerit Teija Ala-Rakkola
museomestari Simo Suni

MÄÄRÄAIKAISET

Ajalla 5.1.-31.12.2024 määräaikainen amanuenssi, joka työskenteli näyttelyiden ja yleisötyön parissa.
Ajalla 3.6.-30.12.2024 ollut asiantuntija, joka avusti kokoelmatyössä sekä kokoelmanäyttelyn rakentamisessa.

Ajalla 1.1.-31.12.2024 ollut eri jaksoilla yhteensä neljä museovalvoja-opasta, jotka avustivat myös kassatyöskentelyssä.

Ajalla 1.1.-27.12.2024 ollut eri jaksoilla kaksi asiakaspalveluvirkailijaa, jotka avustivat kassatyöskentelyssä.

Freelance-oppaita ollut vuoden 2024 aikana yhteensä yhdeksän.

Palkatun henkilöstön lisäksi asiantuntija-apua saatiin hankittua jonkin verran ostopalveluna museoalan kokeneilta ja koulutetuilta kumppaneilta. Museo ostaa vakituisesti mm. näyttelymestarin työtä näyttelyvaihtojen yhteydessä.

Koulutus

Selkokielikoulutus

25.4. Selkokielikoulutus museon henkilökunnalle ja oppaille, Veturitalli (Selkokeskus)

Valaistuskoulutus

10.6. Valaistuskoulutus museoammattillisille, Veturitalli (Salon museopalvelut ja Turun museokeskus)

Museonjohtaja Susanna Luojus

30.10.-31.10. Taidemuseopäivät, Tammisaari (Museoliitto)

4.11.-5.11. Museoalan Teemapäivät, Helsinki (Museovirasto)

Intendentti Minna Nyqvist

9.4. Sopimusoikeuden perusteet museoille –koulutus, Helsinki (Museoliitto)

23.4. Tekijänoikeuslain perusteet museoille –koulutus, Helsinki (Museoliitto)

30.10.-31.10. Taidemuseopäivät, Tammisaari (Museoliitto)

Amanuenssi Mia Nieminen

30.-31.10.2024 Taidemuseopäivät, Tammisaari (Museoliitto)

1.11.2024 Tietoturvakoulutus (e-Oppiva)

Museoassistentti Lea Jansen

19.3. Museokauppojen ajankohtaispäivä (Museoliitto)

Museoassistentti Reetta Nykänen

7.11. Sosiaalisen median mittaaminen (Museoliitto)

10.12. Mediaviestintä NYT (Museoliitto)

Toimistosihteerit Teija Ala-Rakkola

15.8. Museokorttiuudistus (Museoliitto)

16.9. Kemikaalikoulutus (Työsuojelu)

30.9. Arkistoinnin perusteet (Aluepro Oy)

10.10. Tietosuojakoulutus (Salon kaupunki)

Taidemuseon strategiapäivä

26.9. Viking Gracella

Työhyvinvointi

3.6. Kulttuuripalveluiden yhteinen työhyvinvointiretki Billnäsin ja Fiskarsin ruukkikyliin

Museopalveluiden yhteinen työhyvinvointiretki suuntautui kesäkuussa Billnäsin sekä Fiskarsin ruukkeihin.
Kuva: Salon taidemuseo.

Työryhmät

Susanna Luojus ja Minna Nyqvist kuuluvat Salon prosenttitaiteen hankinta –työryhmään, joka kokoontui kerran syksyllä 2024

Reetta Nykänen (sijaisena Oskari Pekonen) kuuluu Kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan työryhmään sekä Salon kaupungin viestintätiimiin.

Museonjohtaja kuuluu Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Varsinaiset kehittäjät -työryhmään sekä osallistui Varsinais-Suomen museonjohtajien verkko- ja livetapaamisiin. Museonjohtaja ja intendentti osallistuvat Varsinais-Suomen julkisen taiteen asiantuntijatyöryhmän tapaamisiin.

Veturitallin aloitteesta Varsinais-Suomeen perustettiin näyttelyiden arviointiin keskittyvä ammatillisten museoiden yhteiskehittämisryhmä, joka kiertää vuoden aikana eri museoita. Työtä johtaa Turun Museokeskus. Vuonna 2024 syvällisen näyttelyarvioinnin tapaamisiin osallistuivat Veturitallista museonjohtaja ja amanuenssi.

Pihan viimeistely ja houkutteleva ilme ovat osa taidemuseon brändiä. Museomestarit installoivat syksyllä Tommi Toijan teoksen *Eksynyt* lähelle pääsisäänkäyntiä *Truly Yours – Vilpittömästi sinun* -näyttelyn avautumisen yhteydessä. Kuva: Salon taidemuseo.

Näyttelyt ja museokasvatus

Näyttelytoiminnan periaatteet

Salon taidemuseo esittelee kiinnostavaa, ajassa kiinni olevaa, osin paikallista, mutta myös valtakunnallisesti merkittävää taidetta. Veturitalli keskustelee taidenäyttelytoiminnallaan Suomen taidemuseoiden ammatillisessa verkostossa, tasokkaat näyttelyt ovat osa taidemuseon brändiä ja vaikuttavuutta. Näyttelyiden valintaa ovat ohjanneet mainitut laatutekijät taidemuseon kilpailukyvyyn säilyttämiseksi Suomen museokentällä. Vuoden 2024 näyttelytoimintaa ohjasi Veturitallin näyttelylinja: museo edustaa korkeatasoisesti ja monipuolisesti taiteen eri välineitä, huomioi paikallisuuden laajasti ajateltuna ja sovittaa sisältönsä siihen mitä muuta Suomessa on esillä. Veturitallin näyttelyissä huomioidaan kansainvälisyys sekä museon historian perintönä valokuvataide. Kiinnostava näyttelyohjelmisto vahvistaa Salon vetovoimaisuutta kulttuurimatkailukohteena ja houkuttelee taideyleisöä laaja-alaisesti kaupunkiin.

Paikallisena tavoitteena on ollut luoda vahvaa kulttuuritarjontaa salolaiselle ja ympäröivien kuntien yleisölle. Tulevien vuosien sisältösuunnittelun ja tapahtumien avulla on haluttu vahvistaa paikallisten taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden verkostoitumista taidemuseon kanssa ja ylläpitää keskusteluyhteyttä, samoin aktivoida kulttuurin omaehtoista toimijuutta. Taidemuseo toimii asiantuntijaroolissa ja konsultoi tarvittaessa kuvataiteen kysymyksissä.

Taidemuseo Veturitalli noudattaa toiminnassaan kuvataidetuotannon suosituksia ja tunnustettuja museokäytänteitä. Taiteilijoiden näyttelypalkkioihin on mahdollista hakea näyttelypalkkioavustusta Museovirastolta ja vuonna 2024 haku kohdennettiin pääosin vuoden 2025 näyttelytoimintaan. Avustusta saatiin kaikkiaan seitsemään taidemuseon näyttelypalkkioon, yhteensä 45 500 euroa.

Vuoden 2024 näyttelyohjelmisto oli monipuolinen kattaus kuvataidetta erilaisilla tekniikoilla toteutettuna. Kuvat näyttelyistä: *Chen Jiagang* (Jarno Lindholm), *Mari Rantanen: Tunne värinä* (Taneli Ilomäki), kokoelmanäyttely *Trully Yours – Vilpittömästi sinun* (Jarno Lindholm).

Näyttelyohjelmisto vuonna 2024

27.1.–28.4.2024 8138 kävijää	Chen Jiagang Galleria Sivuraide / Nuutti Koskinen: Primaarisuksessio
18.5.–1.9.2024 10535 kävijää	Mari Rantanen: Tunne värinä Galleria Sivuraide / Eevi Rutanen: Kodinhengetär
19.10.2024–5.1.2025 5692 kävijää	Trully Yours – Vilpittömästi sinun: Salon kaupungin taidekokoelmat Galleria Sivuraide / Jonna Kina: Neljä veistosta viidessätoista osassa

Veturitallin näyttelyvuoden avasi kiinalainen nykyvalokuva: valokuvaaja, arkkitehti **Chen Jiagangin** kuvissa hypnoottisiksi kuvaelmiksi yhdistyvät kiinalainen maaseutu, miljoonakaupunkien teollinen arkkitehtuuri sekä asetelmalliset ihmishahmot. Kuvista nouseva teema käsittelee esimerkiksi sitä, mitä nopea talouskasvu on tehnyt ympäristölle. Kooltaan teokset ovat monimetrisiä ja teknisesti huipputarkkoja – monikerroksiset kuvat ovat kuin nykypäivän Kiina pienoiskoossa. Chen on tunnettu valokuvaajana eri puolilla maailmaa Aasiassa, Euroopassa sekä Yhdysvalloissa. Kontakti taiteilijaan syntyi Galleria Forsblomin kanssa: osa teoksista saatiin gallerian kautta, mutta näyttelyyn tuotettiin myös uusia teoksia Kiinasta. Chenin näyttely vastasi taidemuseon strategiaan, jossa halutaan tuoda Saloon kansainvälisiä valokuvanäyttelyitä.

Chen Jiagang ja teoksensa Open-air Steel Plant eli Terästehdas ulkona vuodelta 2008. Chenin teokset herättelevät ihmisiä ajattelemaan, minkä kustannuksella teollinen kasvu ja tuotanto tapahtuvat. © kuva julkaistu Salon Seudun Sanomissa 26.1.2024, kuva: Kirsi-Maarit Venetpalo.

Galleria Sivuraiteessa nähtiin **Nuutti Koskisen** (s. 1975) kaksikanavainen videoinstallaatio *Primaarisuknessio* (2023) kertoi saaristoluonnon ja ihmisen välisestä suhteesta. Koskisen teos toi esille niitä arvojärjestelmiä, jota ohjaavat tapaamme kokea, muokata ja arvottaa ympäristöämme. Koskisen ja Chenin teosten teemat ja pohdinnat sivusivat toisiaan hienovireisellä tavalla.

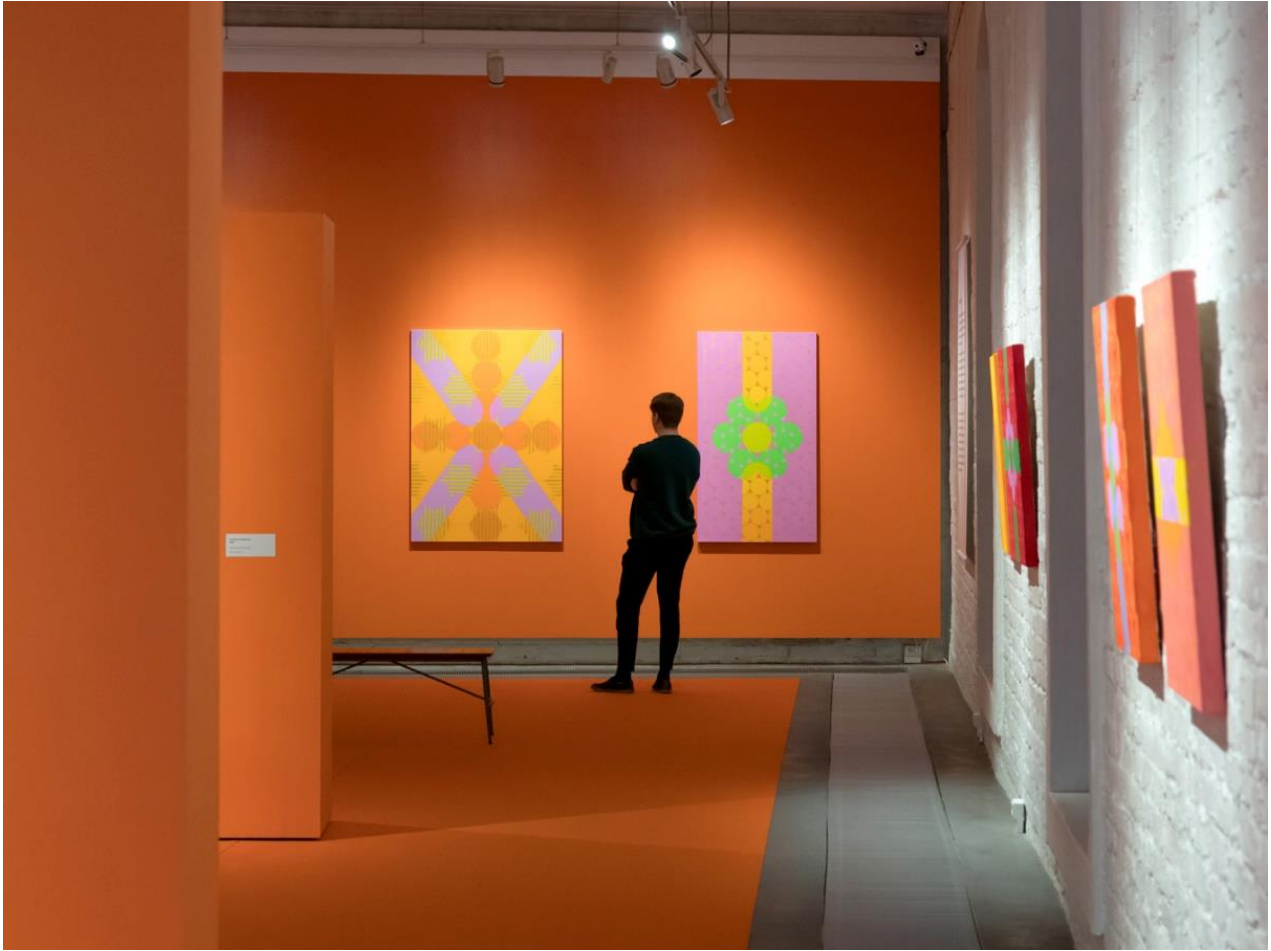
Kesällä 2024 taidemuseo Veturitalin salit täyttyivät Tukholmassa asuvan kuvataiteilija, professori emerita **Mari Rantasen** (s. 1956) hehkuvan värikkäistä töistä näyttelyssä *Tunne värinä*. Näyttelyssä oli Rantasen tuotantoa esillä tässä laajuudessa Suomessa ensimmäistä kertaa yli kymmeneen vuoteen. Salossa nähty kokonaisuus esitteli taiteilijan viime vuosien uusimpia teoksia, maalauksia ja grafiikkaa. Rantanen nousi Suomen eturivin taiteilijoiden joukkoon jo 1980-luvulla naistaiteilijoiden voimakkaan esiinmarssin myötä. Pitkän uran tehnyttä kuvataiteilijaa ovat uran varrella inspiroineet niin arkkitehtuuri geometrisine rakenteineen, renessanssijan kirkko-ornamentiikka kuin nykytaiteen ilmiötkin. Rantasen maalauksista voidaan tunnistaa viittauksia sekä korkea- että populaarikulttuuriin. Ne kertovat tarinaa myös rivien välistä, siitä mikä kuvasta kulloinkin puuttuu. Näyttelyarkkitehtuurissa hyödynnettiin teoksista löytyviä värejä niin seinien ja väliseinäkkeiden maalien värivalinnoissa kuin osaan saleista valituissa kokolattiamatoissakin. Näyttelykokemus oli kokonaisvaltainen sukellus Rantasen teosten maailmaan, mikä välittyi asiakkaiden positiivisessa palautteessa kommenttikirjassa:

"Ensimmäisessä salissa tuntuu, kuin olisi itse teoksen sisällä." 19.5.2024

"Näyttely kuin karkki!" 11.8.2024

"Väri-ilo saa hetkeksi unohtamaan kaikki huonot uutiset." 20.8.2024

"Upea näyttely! Sai kummasti ja oudosti keskustelemaan itsensä kanssa. Harvinaista!" 30.8.2024

Yleisölle Mari Rantasen näyttely tarjosi väri-ilottelua ja runsautta. Kuva: Marko Ikonen.

Galleria Sivuraiteella oli kesällä esillä **Eevi Rutasen** (s. 1992) kineettisiä installaatioita näyttelyssä *Kodinhengetär*. Arkisista askareista tutut esineet muuttuivat omituisiksi, kun ne heräsivät henkiin yllättävillä tavoilla. Galleriassa nähtiin esimerkiksi parisänky, jonka peiton alla liikkui jotain tunnistamatonta ja pyykkinarulla alusvaatteet rullasivat ikuista rataansa. Taiteilija pohti näyttelyssään, mitä kodin teknologiat ja niiden kehitys kertovat yhteiskuntamme arvoista ja asenteista sekä niiden muutoksesta. Rutanen haluaa kyseenalaistaa teknologiaan ja kodin rooleihin liittyviä oletuksia huumorilla.

Näyttelyvaihto oli syksyllä 2024 Veturitalissa tavallista pidempi, johtuen näyttelysalien sekä vanhan siiven toimistohuoneiden lattiaremontista. Museo oli suljettuna yhteensä seitsemän viikkoa ja syksyn näyttelyjakson avasi lokakuun lopussa Salon taidemuseon historian ensimmäinen kokoelmanäyttely *Truly Yours – Vilpittömästi sinun*.

Taidemuseon historian ensimmäinen kokoelmanäyttely toi Veturitalliin harvemmin nähtyjä kokoelmateoksia. Salon taidemuseon hallinnoiman kokoelman erityispiirre on esille sijoitetun taiteen merkittävä osuus. Esimerkiksi kattoon kiinnittyvä Stefan Lindforsin Ixodes-teos sijaitsee normaalisti Ylhäistentiellä Näkkärin kiinteistössä. Kuva: Jarno Lindholm.

Näyttelyyn koottiin noin sata teosta kaupungin omasta, noin 2500 teosta kattavasta kokoelmasta. Kokonaisuus kuratoitiin valiten mukaan kuvataiteellisesti kiinnostavimmat teokset niin valokuvien, maalausten kuin veistosten saralta. Monet teoksista on normaalisti sijoitettuina kaupungin eri toimipisteisiin, joten näyttely tarjosi kiinnostavan mahdollisuuden nähdä ne rinnakkain. Näyttelystä muodostui korkeatasoinen ja yhtenäinen kokonaisuus, joka sai yleisöltä kiittävää palautetta. Näyttely oli suunnattu erityisesti salolaiselle kohderyhmälle ja kävijäkyselyiden perusteella heidät tavoitettiin hyvin. Asiakaspalaute mm. museon aulan kommenttikirjassa oli kiittävää:

"Wau! Mieleton tila, upea ripustus, hienot työt, 5/5!" 20.10.2024

"Taide valaisee harmaan päivän!" 3.11.2024

"Puhutteleva kooste, sai aikaan monenlaista elämystä." 3.1.2025

"Kiitos! Useamminkin omia kaupunkilaisten taidearteita esille." 5.1.2025

Samaan aikaan pääsaleissa nähdyn kokoelmanäyttelyn kanssa oli Galleria Sivuraiteella esillä **Jonna Kinan** (s. 1984) videoteos *Neljä veistosta viidessätoista osassa*. Teos huomioi, kuinka museot eivät ole ainoastaan näyttelyrakentajia, vaan niiden tehtävä on säilyttää, huoltaa ja hoitaa yhteistä perintöä. Monimedialaisesti työskentelevän Kinan teos käsittelee luomista ja tuhoa sekä museon merkittävää roolia kulttuuriperinnön säilyttäjänä. Teoksen lähtökohtana on neljä virolaista, toisen maailmansodan aikaisissa pommituksissa rikkoutunutta marmoriveistosta. Vaurioituneet veistokset avaavat Kinan teoksessa museoiden monitasoisista työtä.

Yleisötyö

Taidemuseolla rakennettiin edelleen yleisötyötä pitkäjänteisesti koko vuoden näyttelykierto huomioiden. Lähtökohta suunnittelulle on, että yleisötyön ohjelmiston sisällöt liittyvät esillä olevan näyttelyn sisältöihin niitä syventäen. Säännöllisissä yleisötyön tiimin kokouksissa käydään läpi koko näyttelykohtainen yleisötyön kaari palvelumuotoiluajattelua hyödyntäen. Kuukausittaisissa kokouksissa käydään läpi paitsi tulevien tapahtumien käytännön seikat, myös syvennytään laajempiin tavoitteisiin ja yleisötyön kehittämiseen. Kokonaisuutena taidemuseon yleisötyövuosi 2024 sisälsi tuttuun tapaan kurssseja, työpajoja ja taiteilijatapaamisia, mutta myös uutena kokeiluna esimerkiksi tanssiesityksen sekä konservointityönäytöksen.

Konservaattori Jaana Paulus esittelee kokoelmateoksen kääntöpuolta marraskuiseen konservointityönäytökseen osallistuneille kävijöille. Kuva: Marko Ikonen.

Yhteistyö Salon kansalaisopiston kanssa on vakiintunut toimivaksi malliksi, josta kumpikin osapuoli hyötyy. Taidemuseo tarjosi jälleen kiinnostavat näyttelysisällöt ja pienehkön työpajatilan, jota kansalaisopisto voi hyödyntää kurssipaikkanaan. Kansalaisopisto vastaa kurssikuvauksista, ilmoittautumisista ym. käytännön seikoista, kun taas taidemuseo tukee opistoa sisältöjen päälinjojen suunnittelussa sekä kurssien markkinoinnissa. Yhteistyötä tehtiin jälleen vuonna 2024 sekä kevät- että syyslukukaudella.

Kesänäyttelyiden ajan yleisötyö toteutetaan perinteisesti taidemuseon oman henkilöstön voimin. Vuonna 2024 päästiin tekemään yhteistyötä Salon kaupungin liikuntapalveluiden kanssa, kun näyttelysaleissa järjestettiin pilatesta arkiamuisin ennen museon avaamista yleisölle. Suuren suosion vuoksi kurssseja järjestettiin yhden sijaan kaksi: sekä keskiviikko- että torstaiamuisin.

Koulut ovat yksi tärkeä taidemuseon yleisötyön kohderyhmä. Taidemuseo on myös yksi Salon kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan kohteista: tavoite on, että kaikki kaupungin viidesluokkalaisten vierailevat taidemuseolla lukuvuotensa aikana. Vuonna 2024 taidemuseo tuotti viidesluokkalaisten oman Nappula-tehtävävihkosen, joka jaetaan ryhmille käynnin yhteydessä. Värikäs tehtäväpaketti innostaa pohtimaan nähtyjä näyttelyitä sekä ylipäänsä taidetta myös käynnin jälkeen. Tehtävävihkonen toimii työvälineenä myös viidesluokkalaisten opettajille, jotka valmistelevat käyntiä tai purkavat vierailukokemusta ryhmänsä kanssa. Kohderyhmälähtöiset tehtävät keskittyvät taide- ja museokasvatukseen ohella tarjoamaan työkaluja oman tulkinnan muodostamiseen ja perustelemiseen, sekä identiteetin rakentamiseen ja arviointiin. Tehtävävihkosen sisältöä testattiin koulun alkamisen yhteydessä viimeisten kesänäyttelyn viikkojen aikana, minkä jälkeen kommenttien pohjalta paranneltua tehtäväsisältö taitettiin tulevien vuosien käyttöä varten.

Sekä avoimet että ryhmille suunnatut työpajat ovat taidemuseolla erittäin kysytyjä ja vuonna 2024 museo pyrki vastaamaan kysyntään entistä vahvemmin. Avointa työpajatoimintaa järjestettiin useita kertoja vuoden aikana ja lisäksi joulukuussa salolaisille varhaiskasvatusryhmille räätälöitiin pientä osallistumismaksua vastaan kutsutyöpajat, jotka täyttyivät hetkessä.

Veturitallin freelance-opas ja työpajaohjaaja, kuvataiteilija Suvi Toivoniemi kertoo päiväkotia Satumaan vierailijoille taidemuseon kokoelmanäyttelystä joulukuussa 2024. Näyttelykierroksen jälkeen siirryttiin museon kahvilitilaan taiteilemaan grafiikan menetelmin. Kuva: Salon taidemuseo.

Taidemuseo jatkoi suosittujen ääniopasteiden tuottamista vuonna 2024 kesän näyttelykokonaisuuden osalta. Ääneen pääsi kesän päänäyttelyn taiteilija Mari Rantanen, joka ääniopasteissaan kertoi työskentelystään, teostensa teemoista sekä tarinoista teosnimien taustalla. Sivuraiteen puolella kuvataiteilija Eevi Rutanen kertoi omalla äänellään kuvataiteen ja robotiikan yhdistämisestä työskentelyssään. Ääniopasteet tuotettiin myös syksyn Truly Yours -kokoelmanäyttelyyn. Teosten ja taiteilijoiden taustoja avaavat tekstit luettiin nauhalle Salon museopalveluiden oman henkilöstön voimin, sekä suomeksi että englanniksi. Kaikki ääniopasteet äänitettiin Veturitallilla ja editoitiin kuunneltavaan muotoon erillisille opastetuille.

Yleisötyön sisältöjä ovat myös näyttelyiden oheismateriaalina olevat videotuotannot. Taidemuseo tuotti kesän näyttelyyn yhdessä videokuvaaja Jussi Virkkumaan kanssa haastatteluvideon kuvataiteilija Mari Rantasesta. Video kuvattiin Tukholmassa taiteilijan työhuoneella. Haastattelun avulla taiteilija näyttelyn teosten takana sai yleisön silmissä kasvot ja videon avulla päästiin tekemään silmäyksiä taiteilijan työskentelyyn.

Taidemuseon sosiaalisen median kanaviin tuotettiin näyttelyiden teoksia, teemoja ja taiteilijoita avaavia postauksia. Lisäksi edelleen verkosta on löydettävissä Salon arkkitehtuurikierron -kävelyreitti sekä kaupungin julkisia veistoksia esittelevä Kulturellä kaupunkikävely -karttapohja. Reittien linkit ovat löydettävissä taidemuseon sekä kaupungin nettisivuilta.

Opastukset

Näyttelyiden perinteiset maksuttomat yleisöopastukset järjestettiin sunnuntaisin klo 14.

Ryhmäopastuksia järjestettiin vuoden aikana yhteensä 152 ja niihin osallistui 2653 henkilöä. Opastuksia museossa pitävät freelance-opaat.

Tapahtumat

MUSEOPERJANTAIT:

Salon taidemuseoon on perinteisesti ollut vapaa pääsy kunkin kuukauden ensimmäisenä perjantaina näyttelyjen aukioloaikoina. Vuonna 2024 museoperjantait olivat: 5.1., 2.2., 1.3., 5.4., 7.6., 5.7., 2.8., ja 1.11.

KONSERTIT:

17.4. Sävelten siivin – Taneli Kuusiston lauluja -konsertti (Katri Jalonen, Esa Ylönen)

11.7. Kemiönsaaren Musiikkijuhlat – Aus der Heimat (Bellheim, Bayog, Pesola, Coetzee, Korkeala, Glassi)

7.11. Musiikkiopiston musikaalikonsertti

KURSSIT JA TYÖPAJAT:

20.–21.2.2024 Talviloman avoimet työpajat Veturitallissa, ohjaajana kuvataiteilija Suvi Toivoniemi

16.3.2024 Lastenkulttuurin maaliskuun työpaja, ohjaajana Suvi Toivoniemi

6.4.–27.4.2024 Mummit ja muksut -kurssi (4 krt) yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa, ohjaajana Hanna Lamnaouer

4.–25.4.2024 Salon kansalaisopiston Ihminen ja ympäristö -valokuvauskurssi (3 + 2 krt) Veturitallissa, ohjaaja Andréa Vannucchi

17.8.2024 Romurobotit -työpaja, ohjaajana Galleria Sivuraiteen taiteilija Eevi Rutanen

29.8 Taiteiden Yän kangaskassityöpaja, ohjaajana Suvi Toivoniemi

22.10.–19.11.2024 Salon kansalaisopiston Vastaparit valokuvassa -kurssi (4 krt) Veturitallissa, ohjaaja Andréa Vannucchi

26.–27.10.2024 Salon kansalaisopiston Akvarelligrafiikka -kurssi Veturitallissa (2 krt), ohjaaja Suvi Toivoniemi

3.–13.12.2024 päiväkotiryhmien työpajat Veturitallin kahviotilassa (7 krt), ohjaajana Suvi Toivoniemi

LUENNOT:

10.4. Yleisöluento: "Näkökulmia Chen Jiagangin valokuviiin Kiinan taiteen ja historian pohjalta".

25.10. Ystävähdistyksen 25-vuotisjuhlassa kuultiin Päivi Lipposen esitys "Päivi ja Paavo Lipposen säätiön taidekokoelma 2024 asti".

MUUT TAPAHTUMAT:

8.2. ja 23.10. järjestettiin opettajien illat salolaisten koulujen opettajille.

25.4. järjestettiin oppaiden ilta taidemuseon freelance-oppaille.

16.3.–7.4. Taidemuseo osallistui Salon Minimaailmannäyttelyyn osana Salon Lastenkulttuurin maaliskuun -teemakuukautta. Veturitallin kahviossa esillä oli keraamikko Ismo Jokiahon veistoksia, joita katsottiin ikkunan kautta ulkoapäin.

24.4. pidettiin Salon nuorisopalveluiden Metka-kahvilan sekä Salon ammattiopiston ravintola-alan opiskelijoiden kakkubuffet Veturitallissa.

Seniורי pilates -kurssit (2 kpl) järjestettiin 29.5–27.6.2024 (2 x 5 krt) yhteistyössä Salon kaupungin liikuntapalveluiden kanssa aamuisin ennen museon avautumista yleisölle. Kurssin vetäjänä toimi liikunnanohjaaja Hanna-Mari Ruotsalainen.

26.6. Salon kaupungin palkkaamat kesämuusikot esiintyivät taidemuseolla.

Mari Rantasen taiteilijatapaamiset järjestettiin 26.5 ja 11.8.

Eevi Rutasen taiteilijatapaaminen sekä Romurobotit-työpaja pidettiin 17.8.

Poliitikon museoharjoitteluun osallistui Salon kaupunginhallituksen jäsen Anu Aaltonen (kok.) 23.8.

25.8. tanssiteos *Footnotes #2* esitettiin Veturitallissa kahdesti. Esityksen koreografina toimi Favela Vera Ortiz ja tanssijana Lara Müller. Esitys kommentoi tanssin keinoin esillä ollutta Mari Rantasen näyttelyä.

Footnotes #2-tanssiesitys Veturitallissa Mari Rantasen näyttelyn aikana 25.8. Kuva: Salon taidemuseo.

Taiteiden Yänä 29.8. taidemuseo oli avoinna klo 10–21 ja sisäänpääsy oli maksuton koko päivän ajan. Yleisölle tarjottiin neljä miniopastusta näyttelyihin 15 minuutin välein. Sen lisäksi järjestettiin maksuton kangaskassityöpaja, vetäjänä toimi Suvi Toivoniemi. Kahvila oli avoinna ja DJ Tekokuu soitti musiikkia.

Kuvataiteilija Jonna Kinan taiteilijatapaaminen järjestettiin 18.10. syysnäyttelyiden avoimen avajaistilaisuuden yhteydessä.

21.11. Taidemuseon kahvilassa järjestettiin konservointiakvaario, jossa ohjaajana toimi konservaattori Jaana Paulus. Työnäytöstä pääsi seuraamaan vapaasti ja ohjaaja kertoi konservointityöstä yleisölle.

Veturitallin kahvilassa pidettiin kokouksia vuoden aikana 8 kertaa ja Cafe Veturitallissa oli 11 kahvilatilaisuutta.

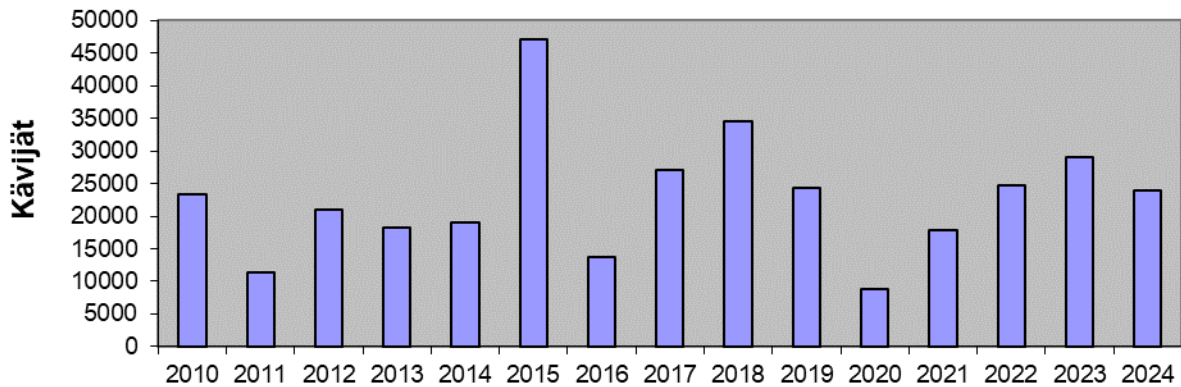
Näyttelyiden avajaisia vietettiin kolme kertaa: 26.1., 17.5. ja 18.10. Tammi- ja toukokuun avajaiset järjestettiin perinteiseen tapaan iltatilaisuutena kutsuvieraille, mutta lokakuun avajaiset toteutettiin kaikille avoimena, maksuttomana tilaisuutena klo 12–18.

Tapahtumien kävijämäärät sisältyvät Kävijämäärät ja avoinna pito -kohdassa mainittuun taidemuseon palvelujen kokonaiskäyttäjämäärään.

Kävijämäärät ja avoinna pito

Näyttelyissä ja muissa Veturitallin paikan päällä toteutuneissa tilaisuuksissa kävi yhteensä 23 937 henkilöä, (28 987 vuonna 2023). Luku ei sisällä museokaupassa asioineita asiakkaita, jotka eivät jatkaaneet näyttelytilojen puolelle. Maksaneita kävijöitä oli 16 362 henkilöä (68 % kokonaiskävijöistä). Alle 18-vuotiaita lapsia yksittäisinä kävijöinä vieraili 5 %, eläkeläisiä ryhmänä tai yksittäin 7 %. Aikuisten pääsymaksun 10 euroa maksaneita oli 7 %. Museokorttikävijöitä oli 48 % kokonaiskävijämäärästä 2024 yli 62 % kävijöistä tuli Salon talousalueen ulkopuolelta. Taidemuseo oli suljettuna ripustusviikkojen aikana yhteensä 46 päivää ja näyttelytilojen sekä toimistojen lattiaremontin takia 35 päivää.

Salon taidemuseo Veturitallin kävijätilasto

Tutkimus ja julkaisut

Truly Yours – Vilpittömästi sinun -kirja julkaistiin kokoelmanäyttelyn avautumisen yhteydessä lokakuussa.

Muut palvelut

TILAUSKAHVILA CAFE VETURITALLI

Yrittäjä Räntmestarin krouvi, Marjo Katajainen. Järjestettyjä tilaisuuksia oli 19, tilaisuuksiin osallistuneita oli 283 henkilöä.

Salon nuorisopalveluiden Metka-kahvila on viime vuosien ajan pitänyt taidemuseon kahvilaa auki museoperjantaisin. Vuonna 2024 käytäntöä vahvistettiin ottamalla museoperjantaiden kahvilavastuuseen kumppaniksi mukaan myös Salon ammattiopiston ravintola-alan opiskelijat. Joitain museosta riippumattomia kahvilaperuutuksia sattui vuodelle 2024, mutta museoperjantaiden kahvila saatiin toteutettua kolme kertaa. Molempien kumppaneiden kanssa yhdessä järjestettiin 24.4. myös keväinen kakkubuffet, joka sai edellisen vuoden tapaan suuren suosion.

MUSEOKAUPPA

Taidemuseon oman museokaupan liikevaihto oli 31 411 euroa ja toimintakate oli 14 000 euroa. Museokaupan liikevaihto sisältää myydyt kirjat, julkaisut, lehdet, kortit, julisteet, lahjatavarat ja postimerkit. Museokaupan liikevaihtoon ei kuulu opastus- ja pääsymaksut eikä tilavuokrat.

Markkinointi, tiedottaminen

Taidemuseo näkyy Salon katukuvassa mm. kuuden valaistun julistekaapin voimin. Kuvassa on Truly Yours – Vilpittömästi sinun -näyttelyn mainos jouluna 2024. Kuva: Salon taidemuseo.

Taidemuseon näyttelyistä tuotettiin julisteet, ulkomainokset kaupungin hallussa oleviin JCDecaux'n julistekaappeihin sekä taidemuseon julkisivuun mainoskangas. Näyttelymainokset näkyivät myös banderolleissa Salon sillalla sekä kesänäyttelyn aikana Vilhonkadun kevyenliikenteen sillalla. Museon näyttelyohjelma jaettiin koteihin alkuvuonna ja sitä oli jaossa kaupungin eri pisteissä sekä tapahtumissa. Salon taidemuseo käytti tiedotukseen kaupungin viestinnän ja markkinoinnin tavoin STT:n tiedote- ja uutishuonepalvelua. Näyttelytiedotteet lähetettiin laajaan tiedottajakeluverkostoon, lisäksi ilmoitettiin paikallisessa lehdistössä, Salo2024 -matkailuesitteessä, Salo Vapaalla -esitteessä, Salon kaupunkitiedotteessa sekä Museoliiton ylläpitämällä Näyttelyposti-sähköpostilistalla. Näyttelykohtaisesti kohdennettiin tiedottamista sekä markkinointia myös Turun alueen, pääkaupunkiseudun sekä taidealan lehtiin.

Alkuvuodesta taidemuseon markkinointi sakkasi henkilöstökriisin vuoksi pahasti. Tämä ei kuitenkaan kaikilta osin välittynyt asiakaskokemukseen, joskaan viestintää ei onnistuttu toteuttamaan alkuvuodesta normaalilla rytmillä.

Taidemuseon kotisivuja www.salontaidemuseo.fi / www.saloartmuseum.fi ylläpidettiin ja huollettiin aktiivisesti. Nettisivujen päivityksestä vastaavat intendentti sekä museoassistentti. Vuonna 2024 sivuston rakennetta uudistettiin asiakasystävällisemmäksi lisäämällä sivustolle Ajankohtaista-välilehti. Sen avulla ajankohtaisia tapahtumia ja muuta tiedotettavaa on helpompi nostaa esiin.

Taidemuseon omissa sosiaalisen median kanavissa (Facebook ja Instagram) viestittiin aktiivisesti museon toiminnasta, ajankohtaisista asioista, näyttelyistä ja tapahtumista. Sosiaaliseen mediaan ostettiin myös mainosnäkyvyyttä erityisesti näyttelyiden vaihtuessa ja lomakausien kävijöitä ajatellen. Taidemuseon viestintätiimi on kiinnostunut testaamaan uudenlaisia mainostyyppisiä ja visuaalisia elementtejä museon markkinointiviestinnässä. Vuonna 2024 lähdettiin kokeilemaan still-kuvien animointia lyhyiksi

videopätkiksi. Materiaalit osoittautuivat tehokkaiksi elementeiksi näyttelyiden markkinointiin. Videoita käytettiin myös tienvarsimainonnassa sekä Kauppakeskus Plazan mainostaululla.

Truly Yours -kokoelmanäyttelyn somemarkkinointia; kuvakaappaukset videomainoksista. Mainoksissa käytettiin Merja Tanhuan ja Heikki Willamon valokuvateoksia. Mainosten graafisesta suunnittelusta vastasi näyttelyn graafikko Minna Luoma (Candy Graphics).

Koska visuaalinen vaikuttavuus on taidemuseon markkinoinnin elinehto, panostaa taidemuseo laadukkaaseen kuvamateriaaliin ja viimeistelyyn graafiseen ilmeeseen. Taidemuseo tilasi vuonna 2024 ammattivalokuvaajien taltioimaa materiaalia kaikista näyttelyistään sekä museon yleismiljööstä. Myös tapahtumakuvia sekä näyttelyiden taiteilijoiden muotokuvia otettiin markkinointiviestinnän käyttöön. Animoituvat kuvat ja muut mainokset tilattiin ammattigraafikoilta.

Kävijäpalautetta kerättiin museossa useamman alustan kautta läpi vuoden. Roidun reaaliaikainen online-raportointityökalu mittaa museon NPS-lukua eli asiakkaiden suositteluhalukkuutta. Vuoden 2024 lukema oli taidemuseolla 84 – museo onnistui siis edelleen nostamaan tulostaan vuoden 2023 luvusta 82. Roidu antaa kiinnostavaa tietoa Veturitallista vetovoimakohteena: yli 60 % asiakkaista saapui taidemuseolle Salon alueen ulkopuolelta. Vapaiden tekstikenttien avulla saatiin asiakkailta kiitoksia sekä rakentavaa palautetta:

"Hieno museo! Tullaan toistekin Saloon!" 18.7.2024

"It was perfect!" 9.8.2024

"Olis hyvä jos olisi useammasta teoksesta ääniopaste. Myös erilliset kuulokkeet olis hyvä saada, ettei muut häiriinny opasteita kuunnellessa." 25.10.2024

Kävijäpalautetta saatiin myös Museokortti-sovelluksen kautta. Museokortilla sisään tulleet voivat antaa palautetta käynnistään ja Veturitallin saamien palautteiden tämänhetkinen kumuloitunut keskiarvo on 4,2/5. Sähköisten palautteenantokanavien lisäksi asiakkailta on mahdollisuus kommentoida näyttelyä museon aulassa sijaitsevaan vieraskirjaan sekä suullisesti henkilökunnalle. Veturitallin henkilökunta ei vain kiitä kauniisti palautteesta sekä kritiikistä, vaan asiakaspalvelu kirjaa saamia palautteita järjestelmällisesti ylös ja ne käsitellään näyttelyiden evaluointikokouksissa henkilökunnan kesken.

Taidemuseo seurasi mediaosumia ja sen tuomaa laskennallista arvoa aktiivisesti Meltwater-mediaseurantapalvelun kautta. Asiakkaiden tekemä markkinointi FB- ja Instagram-päivitysten muodossa on tutkitusti tehokas keino levittää tietoisuutta näyttelyistä. Vuoden 2024 näkyvyydestä 62,8 % syntyi

sosiaalisen median keskustelujen ja nostojen kautta. Printtimedia ja näköislehdet edustavat 37,2 % näkyvyydestä ja sen laskennallinen mainosarvo on vuonna 2024 ollut 582 000 euroa. AVE-arvo laski huomattavasti aiemmasta vuodesta ja johtuu siitä, että viestintää tekevässä henkilökunnassa oli vakavaa vajausta vuoden aikana. Veturitallin remontista johtuva syksyn sulkuaika vaikutti myös näkyvyyteen. Laskennallista mainosarvoa ei lasketa somemaininnoista eikä tv-osumista. Mediaseurannan mukaan taidemuseo Veturitalli sai yhteensä 391 osumaa mediassa ja printissä. Veturitalli mainittiin somelähteissä 660 kertaa. Meltwaterin antamat analysoinnin työkalut auttavat Veturitallin markkinointiviestinnän ohjaamisessa.

Kokoelmatyö ja taidehankinnat

Taidekokoelmat

Taidemuseo Veturitallin kokoelma muodostuu Salon kaupungin omistamista taideteoksista sekä talletussopimuksella Salon taidemuseon hallinnoimista teoksista ja alakokoelmista. Talletuksia oli vuoden 2024 päättyessä 778 ja kaupungin omistamia teoksia 1728. Suurin talletuskokoelma on Taidemaalari Viljo Hurmeen Säätiön kokoelma, jota säätiö kartuttaa uushankinoin.

Tietokantapäivityksiä tehtiin toimintavuoden aikana erityisesti teosten sijaintitietoihin. Teossiirtoja eli uusia sijaintipaikkoja teoksille kirjattiin yhteensä 282. Myös uudet lahjoitukset tai ostot luetteloitiin Muusa-tietokantaan. Muusa sijaitsee selainpohjaisella, Suomen taide ja taidekokoelmat -osuuskunnan hallinnoimalla taide.art -alustalla. Suomen museoliiton ja Kuvaston välinen sopimus Kuvastoon kuuluvien taiteilijoiden esittämisestä avoimissa tietoverkoissa päättyi kustannussyistä vuoden 2023 lopussa, jolloin taidemuseo poisti teoskuvat verkosta. Tiedot teoksista säilyvät edelleen kaikkien saatavilla. Poikkeuksena ovat kokoelmaan kuuluvat Kulturellin kaupunkikävelyn 13 julkista veistosta, joiden kuvat ovat verkossa. Kokoelmateosten kuvia on edelleen mahdollista esittää kertamaksu Kuvastolle maksaen.

Taidemuseon hallinnoimassa taidekokoelmassa oli teoksia vuoden lopussa yhteensä 2540, ja näistä oli sijoitettuna 1051 eli 41 %. Sijoitettujen tai talletettujen teosten määrä on ollut laskeva esimerkiksi Salon sairaalasta ja Armfeltin koulun remontin alta evakuoitujen teosten varastoinnin vuoksi. Koska taidemuseon omat tilat kokoelmien varastoinnille ovat kaiken kaikkiaan niukat, on taidemuseo saanut väistötilan kaupungin kiinteistöstä. Tilassa on teossäilytykseen soveltuvat hyllyrakenteet ja tilan käyttämistä jatketaan tarveperustaisesti.

Kokoelmat karttuivat vuonna yhteensä 2024 39:lla teoksella, sillä kokonaisuuteen liitettiin siihen aiemmin luetteloimattomia, mutta kokoelmaan kuuluvia mitaleita. Uusia kokoelmahankintoja museolle tehtiin kuusi. Museo hankkii teoksia omista näyttelyistään, mutta huomioi myös paikallisen kuvataidekentän tapahtumat. Kesän Mari Rantasen näyttelystä ostettiin maalaus *Truth and Beauty* sekä kolme monotypiaa *All Cats Have Tales #2, #6 ja #8*. Wiurilan kesän näyttelystä hankittiin Erik Creutzigerin teos *Hedonistin takapiha* (2024) sekä Jenni Vakkilaisen teos *High Hopes* (2024). Juha Joron galleriasta ostettiin syksyllä Juho Karjalaisen teos *Doppelgänger*. Taidemuseon kokoelmaan kuuluu myös aiempi Karjalaisen grafiikantyö, joten uusi hankinta vahvistaa kokoelmaa.

Tupurin päiväkotiin hankittiin 1992–93 kuusi teosta (kokoelmainventointinumerot 209, 210, 211, 212, 213 ja 313) prosenttitaidehankintana sekä ostona. Päiväkoti paloi huhtikuussa ja teokset tuhoutuivat tai kärsivät pahasta savuhaitasta, jonka vuoksi ne poistetaan kokoelmasta.

Ilo-veistos lähdössä kohti Halikko Steelin toteuttamaa restaurointia. Kuvassa on hyvin näkyvillä teoksen pintavauriot, kuten laattamaisesti irronnut vanha lakkaus. Kuva: Salon taidemuseo.

Taidemuseon kokoelmaan kuuluu 28 julkista ulkoveistosta, joille hankittiin ostopalveluna kirjallinen huoltosuunnitelma. Prosessin aloitti Seppä Laurin kuntokartoitus, joka konkretisoitui veistoskonservaattorin toteuttamana puhdistuksena ja pinnan läpikäymisenä kesällä 2024. Ilo-veistoksen restaurointi toteutui talousarviossa saadun investointirahan myötä. Kunnostus toteutettiin teoksen valmistaneessa Halikko Steelissä touko-kesäkuun aikana eli teos siirrettiin hetkeksi pois tutulta paikaltaan. Teoksen kuljettaminen kaupungin lävitse sai paljon huomiota paikallismediassa.

Taidemuseo hoitaa julkisissa tiloissa olevia teoksia huoltosuunnitelmaan nojaten, mutta reagoi tarvittaessa akuutteihin tarpeisiin. Esimerkiksi Jarkko Rothin veistoksen *Tiedon voima* valkoinen kalkkikivi putosi jalustaltaan pääkirjaston pihalla syyskuun lopussa. Teososa huollettiin ja puhdistettiin onnettomuuden jälkeen ja palautettiin takaisin konservoinnin jälkeen.

Yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialue Varhan kanssa jatkui ennallaan: teoksia Varhan kiinteistöissä on kokoelmanhallintajärjestelmä Muusan mukaan 351 kappaletta. Taidemuseolla työskenteli määräaikainen työntekijä jatkaen teosten inventoimista sekä kiinteistökohtaisten talletussopimusohjien kirjaamista. Talletussopimuksen allekirjoittaminen on kesken, sillä Varha ei ollut nimennyt yhteystahoa vastaamaan sijoitetusta taiteesta. Taidetta kuitenkin toivotaan esiteltävän jatkossakin sotetoimijoiden toimitaloissa eli yhteys Varhaan säilyy kiinteästi. Esimerkiksi Salon sairaalan uudisrakennukseen sijoitetaan tulevaisuudessa Salon taidekokoelmaan kuuluvaa taidetta. Vuoden 2024 aikana taidemuseo osallistui rakennuttajan ja sairaalan taidetyöryhmäkokouksiin sekä vieraili kohteessa teospaikkoja tarkastaen.

Prosenttitaide Salon kaupungissa

Salon kaupunki on tehnyt päätöksen noudattaa prosenttiperiaatetta (kh 13.9.2010 § 566 ja täydentävä päätös kh 26.3.2012 § 201). Prosenttiperiaatteella tarkoitetaan, että vähintään yksi prosentti uudisrakennus- ja perusparannuskohteiden rakennuskustannuksista käytetään tilojen tai ulkoalueiden viihtyvyyttä parantavaan kuvataiteeseen. Kuvataiteen käsite rakennushankkeissa on laaja käsittäen itsenäisten teosobjektien lisäksi rakennusten väri- ja valaistusolosuhteet aina piha-alueiden ympäristötaiteen tai toiminnallisten elementtien suunnitteluun. Salon kaupungissa prosenttitaiteen

budjetointi irrotettiin vuonna 2010 teknisen viraston alaisuudesta ja prosessi muuttui siten, että julkinen taide kuuluu taidemuseon talousarviovalmisteluun investointina. Museon on anottava prosenttitaideinvestointia itsenäisesti.

Taidemuseo on tuonut prosessiin liittyvän haasteen esille – rakennushankkeesta irrotettu, taidemuseon omassa budjetissa hakema taidehanke ei käytännössä mahdollista teosten hankkimista kohteisiin. Salon kaupungin talonrakennuksen ja peruskorjaamisen hankeohjeet julkaistiin huhtikuussa 2024. Maininta taidehankinnoista löytyy kohdasta Tekniset ratkaisut, varusteet ja laitteet, mikä tarkoittaa, että julkinen taide on prosessissa mukana edelleen liian myöhäisessä vaiheessa.

Salossa ei hyödynnetä uudisrakennusten potentiaalia kaupunkiympäristön kehittäjänä. Asiaa alleviivaa kuvataiteilija Petri Kaverman artikkeli taidemuseon kokoelmajulkaisussa syksyllä 2024:

”Prosenttiperaatteen katkeamaton noudattaminen jatkossa ja julkisen taiteen tulevaisuuteen reagoiminen ajoissa voisi jouduttaa Salon nousua takaisin julkisen taiteen eturintamaan.” Kaverma jatkaa, kuinka uusien teosten myötä kokoelma voi tuoda merkittävää lisäarvoa Salon viihtyvyyteen, asukkaiden osallisuuteen ja yhteenkuuluvuuden tunteeseen.

Ulkotiloissa olevat teokset ovat vahinkojen lisäksi myös säiden armoilla. Rothin veistoksen huokoinen kalkkikiviosa oli tummentunut imettyään itseensä katupölyä ja sammalkasvustoa. Valkoinen pinta puhdistettiin huollon yhteydessä. Kaikki tämä on osa ammatillista kokoelmanhoitotyötä.
Kuva: Salon taidemuseo.

Muu kokoelmatyö

Yhteistyö kaupungin tila- ja puutarhapuolen kanssa on olennaista julkisiin tiloihin sijoitettujen teosten huollolle ja ylläpidolle. Prosessit vaativat ennakoimista ja aikajänteet saattavat olla pitkiä. Taidemuseo kutsuu tarvittaessa koolle asianosaiset. Esimerkiksi elokuussa tavattiin koskien Veturitallin pihavalaistuksen uusimisen suunnittelua ja ennakoitiin vuoden 2025 uuden teoshankinnan teknisiä tarpeita. Palaverikäytäntö jatkuu tulevanakin vuonna.

Verkkonäyttelyt kokoelmista

Museo on hallinnoinut Viljo Hurmeen työnkuvia esittelevää sivustoa ja tehtäväpakettia koululaisille. Sivustoille on päässyt linkin välityksellä museon verkkosivuilta.

Arkistot ja kirjasto

ARKISTOT

Salon taidemuseo seurasi lehti- ja somenäkyvyyttä Meltwaterin mediaseurantapalvelun välityksellä. Printtilehdissä, näköislehdissä ja uutismediassa Salon taidemuseo ja sen näyttelyt mainittiin 285 kertaa, yritystilien julkaisemia somemainintoja oli vuoden aikana 660 kappaletta. Yksityistilien mainintoihin tai hashtagien seuraamiseen museolla ei ole mahdollisuuksia tai resursseja.

KIRJASTO

Museon kirjat luetteloidaan Salon pääkirjastossa ja luokitellaan Vaski-kirjastojen noudattamaan kirjastoluokitukseen. Tietokantaan luokiteltuja julkaisuja taidemuseon kirjastossa on noin 3500 kpl. Kirjalahjoituksia oli vuoden aikana 28 kpl ja kirjahankintoja 6 kpl. Kirjasto karttui lähinnä taidemuseoiden julkaisuvaihtorenkain ilmaisjulkaisujen sekä lahjoitusten ansiosta. Taidemuseon kirjasto aineistoineen on löydettävissä KOHA-tietokannasta käsikirjastona. Kirjoja ei lainata, niitä voi lukea ja tutkia museon tiloissa.

Vuoden aikana tilattiin lehdet: Arkkitehti, Salon Seudun Sanomat sekä Taide. Helsingin Sanomat ja Turun Sanomat ovat luettavissa sähköisessä muodossa.

Yhteistyökumppanit

Suomen museoliiton vuosittain järjestämän, valtakunnallisen ”Poliitikon museoharjoittelu” -teemaviikon aikana päättäjät pääsevät kurkistamaan museotyön arkeen ja museoiden ammattilaiset tutustuvat poliitikkoihin. Kaupunginvaltuutettu Anu Aaltonen saapui museoharjoitteluun 23.8.2024 ja osallistui museon yleisötyön palaveriin. Kuva: Salon taidemuseo.

Museokentän yhteistyökumppaneita olivat mm. Opetusministeriö, Museovirasto, Suomen Museoliitto, muut taidemuseot, valtakunnalliset taiteilijajärjestöt, Salon Taiteilijaseura sekä Salon taidemuseo Veturitallin Ystävät ry. Museonjohtaja osallistuu ystäväyhdistyksen hallituksen kokouksiin ja yhteistyötä yhdistyksen kanssa on tarkoitus tiivistää edelleen. Salon taidemuseon Veturitallin Ystävät ry. on jäsenmäärältään suuri ja aktiivinen salolainen kulttuuritoimija.

Talousarvion toteutuma

	TA 2024	Toteutunut 2024	Käyttö %	TP 2023
Toimintatuotot	187194	221538	118,3	268315
Myyntituotot	25000	31711	126,8	31061
Tuet ja avustukset	65894	67717	102,8	56686
Muut toimintatuotot	96300	122111	126,8	180567
Toimintakulut	-843978	-834853	98,9	-831090
Henkilöstökulut	-309764	-342604	110,6	-288461
Palvelujen ostot	-244524	-220323	90,1	-243588
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-78020	-77171	98,9	-87239
Muut toimintakulut	-211670	-194755	92	-211802
Toimintakate	-656784	-613315	93,4	-562775
Rahoitustuotot ja -kulut		-40		
Vuosikate	-656784	-613355	93,4	-562775
Poistot ja arvonalentumiset	-32940	-33681	102,2	-46313
Tilikauden tulos	-689724	-647036	93,8	-609089

Palkkatyölistämisen henkilöstömenot näkyvät toteutumassa sekä tuloina että menoina. Työllisyyspalkkojen määrä taidemuseossa vuoden aikana oli 43 890 euroa eli kaikkiaan 13 % henkilöstömenoista. Tukea kaupunki sai kuluihin 30 569 €. Salon museoille 2024 myönnetty valtionosuus 251 810 euroa ei näy taidemuseon budjetissa.

Keväinen kakkubuffet on osoittautunut herkulliseksi tavaksi houkutella museoon uudenlaista kävijäkuntaa. Kuva: Taneli Ilomäki.

ELEKTRONIIKKAMUSEO

HALIKON MUSEO

MERITALON MUSEO

PERNIÖN MUSEO

KIIIKALAN KOTISEUTUMUSEO

KREIVINMÄEN ULKOMUSEO

SUOMUSJÄRVEN KOTISEUTUMUSEO

TRÖMPERIN KESTIKIEVARI

Salon historiallisen museon 8 kohdetta

Salon historiallinen museo SAMU

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon historiallinen museo SAMU on valtionosuutta nauttiva, ammatillisesti hoidettu kulttuurihistoriallinen museo, joka kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin. Museon asioista päätettiin sivistyspalveluiden vapaa-ajan lautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja. Vuoden 2015 alusta Salon historiallinen museo on ollut valtionavun piirissä osana Salon kaupungin museopalveluja ja museon osuus saaduista henkilötyövuosista on kaksi.

Jäsenyydet

Salon historiallinen museo on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen. Lisäksi se kuuluu Varsinais-Suomen museot ry:een. Salon elektroniikkamuseo on Suomen radiohistoriallisen seuran jäsen.

Toiminta-ajatus

Salon historiallisen museon tehtävä on tallentaa, tutkia, julkaista ja asettaa näytteille Salon historiaa ja mahdollisuuksien mukaan nykyisyyttä koskevaa kulttuuri- ja tuotantohistoriallista aineistoa yleisten museaalisten periaatteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyötä alueen ja alansa museoiden, oppilaitosten, harrastajien ja keräilijöiden kesken.

Kokonaisuuteen kuuluivat toimintavuonna museokohteina Salon elektroniikkamuseo sekä kulttuurihistorialliset paikallismuseot Meritalon museo, Perniön museo, Halikon museo, Trömpärs kestiekvari, Kiiikalan kotiseutumuseo, Suomensjärven kotiseutumuseo, Kreivinmäen ulkomuseo ja Ploominkin torppa.

Ydintoiminnot 2024

Salon historiallisen museon ydintoimintoihin kuuluu näyttelytoiminta lukuisissa eri museokohteissa. Sen lisäksi Salon historiallinen museo pitää yllä Salon historiasta kertovia laajoja kokoelmia sekä turvaa niiden säilymisen tuleville sukupolville museaalisten periaatteiden mukaisesti.

Salon elektroniikkamuseo oli avoinna huhtikuun alusta joulukuun loppuun. Museo oli väliaikaisesti suljettuna yleisöltä tammi-maaliskuun ajan. Tuona aikana museon näyttelytiloissa tehtiin palvelupolkua ja asiakaskokemusta parantavia muutoksia sekä järjesteltiin varastotiloja. Elektroniikkamuseon toiminnan resursoinnissa vapaaehtoistyöllä ja työllistetyillä on ollut merkittävä rooli. Museon suunnitelmallista ja tavoitteellista kehitystyötä on hankaloittanut se, että museon avoinna pito on tapahtunut yksinomaan työllistettyjen avulla, jolloin ainoan vakituisen työntekijän työaika on kulunut pääosin käytännön lähiesimiestyöhön. Asiaan saatiin parannusta vuoden 2024 aikana. Museolle palkattiin maaliskuussa vakituinen museoassistentti, jonka yhtenä tehtävänä on museon avoinna pito. Työllistettyjen työpanosta tarvittiin kuitenkin edelleen. Lopullisesti työllistettyjen käyttö avoinna pitotehtävissä päättyi vuoden 2025 alusta, jolloin museolle saadaan palkattua toinen museoassistentti.

Paikallismuseoiden kesäkauden aukipito organisoitiin yhteistyösopimuksilla paikallisyhdistysten kanssa. Kaikki ostopalvelusopimukset kilpailutettiin keväällä 2021. Sopimukset tehtiin kahdeksi vuodeksi ja kahden lisävuoden optiolla. Vuosi 2024 oli tämän sopimuskauden viimeinen vuosi. Perniön ja Meritalon museoihin saatiin henkilöstösuunnitelmaan sisällytettyä kaksi museoassistenttia museoiden aukipitoon sekä museoiden yleisötyön kehittämiseen. Tämä on mahdollistanut myös molempien museoiden aukioloaikojen laajentumisen ja parantanut näin museoiden saavutettavuutta. Halikon museon ja Trömperin kestikievarin aukipidosta vastaa Rikala-seura ry, Kiikalan kotiseutumuseon Kiikala-Seura ry ja Suomusjärven kotiseutumuseon Suomusjärvi-Seura ry ja Eläkeliiton Suomusjärven yhdistys.

Perniön museo oli avoinna syys- ja talvikaudella kolmatta vuotta myös sunnuntaisin. Museota piti avoinna paikallinen nuori ja hänen kanssaan tehtiin erillinen sopimus. Meritalon museo, Halikon museo, Kiikalan ja Suomusjärven kotiseutumuseot sekä Trömperin kestikievari olivat avoinna säännöllisinä aukioloaikoina kesäkaudella.

Paikallismuseoiden sisältötuotantoa tehtiin suurelta osin omana työnä sekä konsultoitiin tarpeen mukaan paikallisyhdistysten itse tuottamaa näyttelysisältöä. Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on Salon historiallisen museon toiminnan elinehto.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET

museonjohtaja Susanna Luojus
intendentti Mikko Kero, vastuualueena kiinteistöt, hallinto ja näyttelyt 15.4.2024 alkaen.
museoamanuenssi Anna Väänänen, vastuualueena paikallismuseot
amanuenssi Maria Salo, vastuualueena Salon elektroniikkamuseo
assistentti Tomi Metsälä, vastuualueena Salon elektroniikkamuseo, 4.3.2024 alkaen.

MÄÄRÄAIKAISET

Salon elektroniikkamuseon auki pidossa sekä avustavissa tehtävissä työskenteli vuoden aikana kaksi määräaikaista työntekijää työllisyyspalveluiden tuella.

Ajalla 2.4.-29.11. asiakaspalveluvirkailija

Ajalla 23.4.-20.12. asiakaspalveluvirkailija

Lisäksi avoinna pidossa ja avustavissa tehtävissä oli mukana yksi harjoittelija ajalla 6.11.-31.12.

Salon historiallisen museon määräaikaisena museomestarina työskenteli Remi Mäkyinen 6.3.2024-31.12.2024.

Paikallismuseoissa työskenteli kaksi museoammattillista museoassistenttia ajalla 2.5.-30.9.2023. Ella Kailimo piti avoimna kesäkaudella Meritalon museota ja Katja Pohtola Perniön museota. Assistenttien työtehtäviin kuului lisäksi koululais- ja muiden ryhmien opastaminen, yleisötyön suunnittelua, tapahtumien järjestelyihin ja toteutukseen osallistumista sekä kokoelmatyötä.

Meritalon museon puutarhaa hoidettiin ostopalvelulla museopuutarhan suunnitelleen Anna Kamaran toimesta. Waltin viheriskuryhmä toimi hänen apunaan. Lisäksi Viheriskuryhmä hoiti Trömperin kestikievarin puutarhaa.

Koulutus

Intendentti Mikko Kero

22.-24.5. Museopäivät 2024 ja Salon kaupungin edustajana Suomen museoliiton vuosikokouksessa Jyväskylässä (Museoliitto)

30.8. Tietosuojan ABC (Salon kaupunki)

3.9. Ensiapukurssi 2 (Salon kaupunki)

19.9.-31.10 Projektien toiminta- ja työskentely-ympäristöt (Turun avoin amk)

24.9.-3.12. Työhyvinvointi ja organisaation kehittäminen (Turun avoin amk)

Museoamanuenssi Anna Väänänen

6.6. ja 13.6. Esinetuntemus museoissa – materiaalina puu (Museoliitto)

10.6. Valaistuskoulutus (Salon museopalvelut ja Turun museokeskus)

25.9. Arkistokoulutus (Turun museokeskus)

26.11. Paikallisen vaikuttamisen ABC (Museoliitto)

27.11. ja 4.12. Esinetuntemus museoissa – materiaalina tekstiilit (Museoliitto)

Amanuenssi Maria Salo

15.2. Sosiaalinen media - ylläpitäjän työkalut (Eduhouse Oy)

25.4. Selkokieliä koulutus (Salon museopalvelut & Selkokeskus)

5.6. Kohderyhmän huomiointi ja haastavat opastustilanteet (Turun museokeskus)

25.9. Arkistoaineiston luettelointikoulutus (Turun museokeskus)

26.11. Museon paikallisen vaikuttamisen ABC (Museoliitto)

Assistentti Tomi Metsälä

13.5.-14.5. EA1-peruskurssi (Salon kaupunki)

4.9. Toimivat ja kiinnostavat museosisällöt sosiaalisessa mediassa (Museoliitto)

2.12. Selkokieliä koulutus (Turun museokeskus)

Historiallisen museon strategiapäivä pidettiin 18.11.

Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset

Intendentti piti Varsinais-Suomen museoiden kokouksessa Turun linnassa 3.12. esitelmän Tekoälyn mahdollisuuksista museopalveluiden kehittämisessä. Esitelmä perustui hänen pitkäaikaiseen yhteistyöhönsä tekoälykehittäjien kanssa.

Salon elektroniikkamuseon amanuenssi osallistui TAKO-yhteistyöhön (TAKO 5 -pooli), joka koordinoi ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyötä.

Museoamanuenssi kuului Varsinais-Suomen museot ry:n hallitukseen ja osallistui kokouksiin sekä alueellisiin koulutuksiin ja yhteistyötapahtumiin.

Näyttelytoiminta ja yleisötyö

Salon elektroniikkamuseon näyttelyt

Elektroniikkamuseon perusnäyttely *Made in Salo* oli avoimna huhtikuun alusta joulukuun loppuun. Aukioloajat olivat keväällä 4.4.-31.5. torstaista perjantaihin klo 11-17 ja lauantaisin klo 11-15. Kesäaikaan (1.6.-31.8.) näyttely oli avoimna keskiviikosta perjantaihin klo 11-17 sekä lauantaista sunnuntaihin klo 11-16. Syksyllä 1.9.-20.12. aukioloaika oli keskiviikosta perjantaihin klo 11-17 ja

lauantaisin klo 11-16. Museon pääsymaksut olivat 6 € aikuiset, 5 € eläkeläiset/opiskelijat/työttömät ja alle 18-vuotiailla oli vapaa pääsy. Joka kuukauden ensimmäinen perjantai museoon oli vapaa sisäänpääsy. Museossa kävi perinteisten maksuvälineiden lisäksi myös Museokortti, Smartum ja Epassi.

Loppuvuodesta 2023 avautui elektroniikkamuseon verkkonäyttely *Salovisio*, joka on kaikkien nähtävillä internetin kautta. Verkkonäyttelyssä esitellään Salon elektroniikkateollisuuden historiaa 1920-luvun lopulta 2010-luvulle saakka. Näyttelyn artikkeleita kuvittavat museon kokoelmista löytyvät esineet ja vanha mainosmateriaali Salossa valmistetuista tuotteista. Työntekijöiden äänen tuovat kuuluviin lyhyet muistelmat eri vuosikymmenten tapahtumista. Vuoden 2024 aikana verkkonäyttelyn aktiivisia käyttäjiä oli yhteensä 1300.

Paikallismuseoiden markkinoinnin kärkenä olivat kesätapahtumat.

Paikallismuseoiden näyttelyt

Kaikkiin paikallismuseokohteisiin on ollut vapaa pääsy vuodesta 2019.

Meritalon museo

Meritalon museon uutena vaihtuvana näyttelynä jatkoi toista vuotta museon oman tuotantona toteutettu *Entten tentten – leluja ja leikkiä*. Näyttelyssä oli esillä leluja museon omista kokoelmista sekä yksityisiltä ihmisiltä lainattuina. Museon kuistille ripustettiin salolaisen taiteilija Suvi Toivoniemen leluaiheisia maalauksia, ja museon pihamaalle hankittiin perinteisiä ulkoleikkivälineitä museovieraille käytettäväksi. Museo oli avoinna 5.6.-25.8. ke-su 12-16 sekä muina aikoina sopimuksesta.

Perniön museo

Perusnäyttelyn lisäksi Perniön museossa oli esillä toista vuotta kuvataiteilija Aurora Reinhardin ja hänen äitinsä keramiikkataiteilija Catharina Kajanderin *Perniöön ja takaisin - erään suvun naiskohtaloita*. Museo oli avoinna 5.6.-25.8. ke-su 12-16 ja talvikaudella 1.9.-15.12. sunnuntaisin klo 12-16.

Halikon museo

Halikon museossa jatkoi Salon historiallisen museon toteuttama *Piipun juurella - Halikon piirimielisairaalan elämää*. Museo oli avoinna 2.6.-4.8. to-su 11-17 ja Varsinais-Suomen museopäivänä 25.8. klo 11-17 sekä muina aikoina tilauksesta. Tämän lisäksi ovet olivat avoinna Halikossa järjestettyjen Kurpitsaviikkojen aikana viikonloppuina 12.-13.10., 19.-20.10. ja 26.-27.10. klo 17-20.

Trömperin kestikievari

Museo oli avoinna 12.6.-4.8. ke-su 11-17 sekä Varsinais-Suomen museopäivänä 25.8.2021 klo 11-17. Museossa yrittäjä Piia-Riina Ihander ylläpiti kahvilaa sekä järjesti kesän aikana useita tapahtumia. Museolla oli yhteistyösopimus Rikala-seuran kanssa. Seura palkkasi Trömperin kestikievariin kaksi kesätyöntekijää kahvioapulaiksi. Lisäksi seuran jäsenet toimivat keskusteluoppaina kestikievarissa ja järjestivät Trömperi-päivän tapahtuman.

Kiikalan kotiseutumuseo

Kiikalan kotiseutumuseon kesänäyttelynä oli paikallisen kotiseutuyhdistyksen toteuttama *Nainen Naurispitäjässä - mökin muorista tehtaanjohtajaan*. Museo oli avoinna kesä-elokuussa 2.6.-25.8.

sunnuntaisin klo 12-15 sekä muina aikoina sopimuksesta. Museolla oli yhteistyösopimus Kiikala-Seuran kanssa kotiseutumuseon avoinnapidosta.

Suomusjärven kotiseutumuseo

Suomusjärven kotiseutumuseon kesänäyttelynä oli paikallisen kotiseutuyhdistyksen toteuttama *Jyvälaareista museoksi – ikiliikkujasta puuhevoseen*. Museo oli avoinna 22.6.-4.8. la-su 11-14 ja Varsinais-Suomen museopäivänä 25.8. klo 11-14 sekä muina aikoina tilauksesta. Museolla oli Suomusjärvi-Seuran kanssa yhteistyösopimus kotiseutumuseon aukipidosta.

Kreivinmäen ulkomuseo

Museoalue oli kävijöiden vapaasti tutustuttavissa.

Ploominkin torppa

Kohdetta ei rakennuksen huonon kunnon vuoksi ole pidetty vuosiin avoinna yleisölle. Satulasepän verstaan ja asunnon irtaimisto kuuluvat Perniön museon kokoelmiin, ja niitä säilytetään Ploominkin torpassa ja Perniön museon kokoelmasäilytystiloissa.

Museokasvatus ja opastukset

Salon historiallisen museon kohteissa vieraili vuoden 2024 aikana yhteensä 94 ryhmää (paikallismuseoissa 52 ryhmää ja elektroniikkamuseossa 42 ryhmää), joita opastivat pääsääntöisesti freelance oppaat, kesäassistentit sekä elektroniikkamuseon osalta uusi assistentti. Elektroniikkamuseolla opastuksia pitivät satunnaisesti myös museon ystävät.

Historiallisen museon kohteissa opastettavat ryhmät olivat suurimmaksi osaksi koululais-, päiväkotijä- ja opiskelijaryhmiä. Eniten koululais- ja päiväkotivieraita kävi Meritalon museossa (501 hlö), elektroniikkamuseossa (yhteensä 325 hlö), Perniön museossa (102 hlö) ja Halikon museossa (70 hlö).

Salon historiallinen museo oli mukana toteuttamassa Salon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulaa, joka otettiin käyttöön vuonna 2022. Suunnitelman mukaan kaikki Salon alakoulujen 3. luokkalaiset pääsevät tutustumaan omaa koulua lähellä olevaan paikallishistoriakohteeseen. Meritalon museoon yhteistyössä Sagalundin museon ja lastenkulttuurikeskuksen kanssa suunniteltu Nappula-opastus oli käytössä myös vuonna 2024. Perniön museossa Nappula-opastuksella päästiin museoammatillisen kesätyöntekijän ja paikallisen kotiseutuyhdistyksen jäsenen suunnittelema museokierrokselle ja työpajaan.

Kaikkiaan Nappula-ryhmiä vieraili Meritalon museossa kaksi (yhteensä 37 lasta) ja Perniön museossa samoin kolme (yhteensä 50 lasta). Yhteistyö Sagalundin museon ja lastenkulttuurikeskuksen kanssa jatkuu Salon muiden museokohteiden osalta. Vuonna 2024 oli työn alla suunnittelu Halikon museon Nappula-opastuksen merkeissä.

Elektroniikkamuseo on määritelty Nappulassa lisäsisällöksi, sillä työntekijävajeesta johtuen elektroniikkamuseoon ei ole mahdollista ottaa kaupungin kaikkien koulujen tiettyä vuosiluokkaa vierailulle. Tällä hetkellä koulut saavat itse päättää vierailustaan museoon. Koko vuoden aikana museossa vieraili päiväkotijä-, koululais- ja opiskelijaryhmiä yhteensä 17 kappaletta (325 hlöä). Muita ryhmiä oli elektroniikkamuseossa vuoden aikana 25 kappaletta (osallistujia 364 hlöä). Opastuksista vastasi museon assistentti sekä tarvittaessa Salon Elektroniikkamuseon Ystävät ry:n vapaaehtoiset. Uutena toimintana aloitettiin syksyllä ystäväyhdistyksen vapaaehtoisten kanssa keskusteluopasvuorot joka kuukauden viimeisenä lauantaina. Vapaaehtoiset keskusteluoppaat kiertelevät näyttelyssä ja kertovat museosta halukkaille kuulijoille sekä vastailevat asiakkaiden kysymyksiin. Keskusteluopastuokioita ehdittiin järjestää loppuvuodesta kolme kertaa. Hyvin alkanutta toimintaa jatketaan vuonna 2025.

Vuonna 2024 Meritalon museon ennallistettuun puutarhaan suunniteltiin ja toteutettiin lapsille suunnattu omatoiminen puutarhakerros, jota oli tarjolla päiväkotien ja alakoulujen ryhmille tilauksesta myös oppaan vetämänä. Meritalon puutarhaseikkailu -nimisellä kierroksella puutarhasta sai etsiä kartan avulla sinne piiloutuneita eläinhahmojen kuvia. Eläinten puuhista ja elintavoista löytyi tietoa iloisen värikkästä vihosta, jonka sai kierrokselta mukaansa vielä kotona luettavaksi.

Meritalon museon koulukasvimaata hoidettiin yhteistyössä Sagalundin museon ja lastenkulttuurikeskuksen kanssa.

Muita ryhmiä kuin päiväkotit-, koulu- tai opiskelijaryhmiä vieraili Salon historiallisen museon paikallismuseoissa vuonna 2024 yhteensä 8 (osallistujia 132 hlö).

Meritalon museon ennallistetusta puutarhasta tuotettua oppimateriaalia. Vasemmalla lapsiasiakkaille suunnattu "Vilinä Meritalon puutarhassa" puutarhaseikkailu vihkonen ja aikuisasiakkaille suunnattu Meritalon puutarhan kasvikartta.

Tapahtumat

Salon elektroniikkamuseo

Elektroniikkamuseoon oli vapaa pääsy joka kuukauden ensimmäisenä perjantaina.

18.5. Kansainvälisenä museopäivänä museoon oli vapaa pääsy.

25.8. Varsinais-Suomen museopäivänä museoon oli vapaa pääsy. Museon ystävähdistyksen vapaaehtoiset toimivat tapahtumassa keskustelukavereina ja Salon radioamatöörit esittelivät museon radioamatööripistettä.

29.8. Taiteiden yönä museo oli kävijöille avoinna klo 11-20 ja museoon oli vapaa pääsy. Ohjelmassa oli lasten pop-up robottikuvataidetyöpaja.

Lisäksi elektroniikkamuseossa järjestettiin lasten työpajoja kesäkuun alussa sekä syyslomaviikolla:

- 4.6. elektroniikkatyöpaja
- 11.6. robottikuvataidetyöpaja, 2 kpl
- 14.10. elektroniikkatyöpaja
- 15.10. robottikuvataidetyöpaja

Elektroniikkatyöpajojen ohjaamisesta vastasivat Salon Elektroniikkamuseon Ystävät -yhdistyksen vapaaehtoiset. Robottikuvataidetyöpajojen ohjaus järjestettiin ostopalveluna.

Syysloman elektroniikkatyöpajassa rakennettiin valheenpaljastin Salon Elektroniikkamuseon Ystävät -yhdistyksen vapaaehtoisten ohjauksessa. Kuva: Maria Salo.

Meritalon museo

- 16.6. Avoimet puutarhat tapahtuma
- 21.7. Hannan-päivä: Jonglööri Miikka Nuutinen ja Sortin pop-up kahvila
- 25.8. Varsinais-Suomen museopäivä
- 7.-8.12. Meritalon joulu

Perniön museo

- 3.8. Laurin markkinat: Taitelijatapaaminen sukutarinoiden parissa – Aurora Reinhard ja Catharina Kajander ja Perniön kotiseutuyhdistys ry
- 25.8. Varsinais-Suomen museopäivä
- 14.9. Pimeän peitto -tapahtuma: Tarinallinen opastuskierros *Totta tai tarua? Ihmiskohtaloita esineiden taustalla.*

Halikon museo

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2023 Rikala-Seura ry.

- 25.8. Varsinais-Suomen museopäivä
- 11.-12.10., 18.-19.10. Ja 25.-26.10 Kurpitsaviikot, yhteistyössä Rikala-seura ry:n kanssa

Trömperin kestikievari

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2024 Rikala-seura ry.

- 16.6. Avoimet puutarhat

- 14.7. Trömperi -päivä
- 27.8. Varsinais-Suomen museopäivä

Kiikalan kotiseutumuseo

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2024 Kiikala-Seura ry.

- 2.6. Nainen naurispitäjässä - mökin muorista tehtaanjohtajaan näyttelyn avajaiset
- 7.7. Kiikala päivä
- 25.8. Varsinais-Suomen museopäivä

Suomusjärven kotiseutumuseo

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2024 Suomusjärvi-Seura ry.

- 4.8. Kotiseutumuseo 50 v. juhla
- 25.8. Varsinais-Suomen museopäivä

Halikon museo oli avoinna Kurpitsaviikkojen aikana kolmena viikonloppuna ja tuolloin museossa vieraili huikeat yli 6000 kävijää. Kuva: Anna Väänänen.

Markkinointi ja tiedottaminen

Salon historiallisella museolla oli käytössään ulkomainokset kaupungin omistuksessa olevissa JCDecaux'n julistekaapeissa. Julistekaapeissa oli sekä elektroniikkamuseon mainosjuliste että kausittain vaihtuvat julisteet paikallismuseoiden ajankohtaisista näyttelyistä ja tapahtumista. Elektroniikkamuseon mainos oli osan vuodesta myös Astrum-keskuksen jättiscreenillä niinä aikoina, kun näyttö oli toiminnassa. Vuoden aikana Salon kaupunki osti digiulkomainontaa 110-tien ja Hämeentien varressa olevilta screeneiltä. Näillä näytöillä pyöri sekä elektroniikkamuseon että paikallismuseoiden mainokset muutamaan otteeseen vuoden aikana. Museoiden yhteisesite ilmestyi huhtikuussa ja sitä oli jaossa omien museokohteiden lisäksi kaupungin eri pisteissä, yhteistyömuseoissa sekä tapahtumissa. Trömperin kestikievarin esitettä oli jaossa pääosin museokohteessa paikan päällä.

Salon historiallisen museon kotisivut www.salomus.fi on uudistettu lähivuosina. Sivuston ulkonäkö ja sisältö vaatii vielä muokkausta ja tätä työtä tehtiin jonkin verran vuoden aikana. Sosiaalisen median kanavilla viestittiin museoiden toiminnasta, näyttelyistä ja tapahtumista.

Museot tiedottivat toiminnastaan lisäksi paikallislehtien printtimedian ilmoituksin ja kausiluontoisesti myös laajempileikkisissä kampanjoissa sekä Varsinais-Suomen museoiden yhteisissä tapahtumissa.

Salon historiallisen museon mediaosumia ja niiden tuomaa laskennallista arvoa seurataan Meltwater-mediaseurantapalvelun kautta. Vuoden 2024 yhteenlaskettu mediaosumamäärä mediassa ja printissä oli 184 kappaletta, josta elektroniikkamuseon osuus oli 92 ja Salon historiallisen museon 92 (vuonna 2023, yhteensä 270 kappaletta). Printtimedian ja näköislehtien laskennallinen mainosarvo vuonna 2024 oli yhteensä 176 800, josta elektroniikkamuseon osuus 27 800 euroa ja Salon historiallisen museon osuus 149 000 (vuonna 2023, 37 880 euroa). Laskennallista mainosarvoa ei lasketa somemaininnoista eikä tv-osumista.

Muu toiminta

Elektroniikkamuseon tärkein toiminnallinen yhteistyökumppani on Salon Elektroniikkamuseon Ystävät ry. Elektroniikkamuseon amanuenssi osallistuu yhdistyksen hallituksen kokouksiin ja toimii niissä sihteerinä. Yhdistyksen vapaaehtoiset osallistuivat vuoden aikana museon järjestämiin talkoisiin sekä työpajatoiminnan ohjaamiseen ja siihen liittyvään valmistelutyöhön. Talkoot järjestettiin museolla yhteensä 15 kertaa. Talkoissa ystävät muun muassa järjestelivät kokoelmia, huolsivat näyttelyssä olevia käyttölaitteita, auttoivat varasto- ja toimistotilojen järjestelyissä sekä esineiden siirtelyssä, vaihtoivat lampuja ja huolsivat henkilönostinta. Talkoiden lisäksi ystävät kävivät pitämässä museolla muutamia opastuksia sekä toimivat keskusteluoppaina ja elektroniikkatyöpajojen ohjaajina. Talkootoimintaan ja opastuksiin osallistui yhteensä 14 henkilöä. Talkootunteja vuoden aikana kertyi yhteensä 405,5 tuntia.

Vuoden aikana elektroniikkamuseo vastasi useisiin suunnitteilla tai jo tekeillä oleviin dokumenttiprojektien kyselyihin ja auttoi muun muassa dokumenttien tekijöitä löytämään haastateltavia sekä valokuva-aineistoja aihepiiriin liittyen.

Elektroniikkamuseo pyrki lisäämään vaikuttajatyötä, ja parin vuoden tauon jälkeen museo osallistuikin Poliitikon museoharjoittelu -kampanjaan. Valtakunnallisessa Museoliiton ideoimassa kampanjassa päättäjät pääsevät tutustumaan museotyön arkeen. Elektroniikkamuseossa harjoitteluun pääsi vasemmistoliiton kaupunginvaltuutettu Marja Ruokonen.

Poliitikon museoharjoitteluun 21.8.2024 osallistunut Marja Ruokonen pääsi tutustumaan elektroniikkamuseon toimintoihin ja tiloihin pintaa syvemältä. Kuva: Nigel Martin.

Meritalon museon vuosina 2019–2020 ennallistettua puutarhaa hoidettiin ostopalveluna. Lisäksi pihassa työskenteli ajoittain Waltin Viheriskuryhmä. Puutarha vaatii vuosittaista ylläpitotyötä ja pihan hoidossa tulee painottaa sen luonnetta museopihana, jotta kaikki sen parissa työskentelevät ymmärtävät pihan erityisluonteen.

Salon historiallinen museo aloitti vuosina 2022–2023 ympäristöystävällisempien ratkaisujen kehittämisen toiminnassaan yhdessä Varsinais-Suomen alueen muiden ammatillisesti hoidettujen museoiden kanssa. Varsinais-Suomen museoiden ilmastolupaus -hankkeen osatoimenpiteenä Meritalon museo tuli osaksi Luonnonvarakeskuksen geenipankkiohjelman. Geenikasveista raportoidaan vuosittain ja museo saa niiden hoidosta korvauksen.

Vuonna 2023 Salon historiallinen museo laati Halikon Rikalanmäen muinaispolun alueesta kuusivuotisen hoitosopimuksen Museoviraston kanssa. Rikalanmäki on yksi maamme merkittävimmistä ja tunnetuimmista rautakaudelle ajoittuvista muinaisjäännösalueista ja koko mäki on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännösalue. Avoimessa viljelymaisemassa selkeästi erottuva Rikalanmäki kuuluu valtakunnallisesti merkittävään Halikonlahden maisema-alueeseen. Vuonna 2024 Waltin Viherisku-ryhmä niitti polun alueelta heinä ja raivasi mäeltä sinne kasvanutta vesakkoa.

Kokoelmat ja tutkimus

Salon historiallisen museon kulttuurihistorialliset kokoelmat koostuvat elektroniikkamuseon ja kuuden paikallismuseon kokoelmista, jotka sisältävät esineistöä, valokuvia, arkistoaineistoa ja kirjoja. Lisäksi Salon historiallisen museon kokoelmiin kuuluu paikalliseen teollisuusperinteeseen liittyvä Loglift-kokoelma sekä Leena Vihervaaran Marimekko-kokoelma.

Koko maan ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKO koordinoi museoiden tallennusvastuuta valtakunnallisesti. Tallennusvastuualueet on jaettu pooleihin. Salon elektroniikkamuseo on mukana pooli numero viiden työskentelyssä. Pooli 5 tallentaa viestintä-, liikenne- ja matkailutoimintaa. Elektroniikkamuseon amanuessi osallistui mahdollisuuksien mukaan poolin etäkokoontumisiin ja keskusteluihin. Kesällä 2024 TAKO-verkosto organisoitui yhdistykseksi. Elektroniikkamuseo ei vielä vuoden 2024 aikana liittynyt yhdistyksen jäseneksi.

Salon historiallisen museon kokoelmissa on yhteensä 50 785 esinettä, 16 726 valokuvaa ja 8 790 kirjaa sekä 374 hyllymetriä arkistokokoelmia. Kokoelmakartunta oli elektroniikkamuseon osalta vuonna 2024 yhteensä 53 esinettä ja paikallismuseoiden osalta 5 esinettä, 12 valokuvaa ja 1 asiakirja. Lisäksi vuonna 2024 Varhan omistama Turun Lasarettimuseo luopui heidän hallinnassaan olleesta Halikon sairaalan esinekokoelmasta ja tarjosi sitä Salon historialliselle museolle. Kokoelma päätettiin ottaa vastaan ja kyseinen lahjoitus piti sisällään oman erillisen kokoelmansa, joka käsitti yhteensä 836 esinettä. Historiallisen museon kokoelmat karttuvat pääosin lahjoituksin.

Museo	esineet			valokuva-kokoelma			arkisto-kokoelma	kirja-kokoelma
	kpl	luetteloitu	digitoitu	kpl	luetteloitu	digitoitu		
SAMU yhteensä	50 785	27 822	35 277	16 726	14 568	5277	374	8790
Salon elektroniikkamuseo	12 624	4337	12 852	1 500	243	850	350	
Halikon museo	10 367	6202	6202	6925	6636	1985		1 242
Meritalon museo	3399	2888	2699	2601	2500	1000	2	1 987
Kiikalan kotiseutumuseo	1901	1576	980	11				1 522
Perniön museo	17 126	9460	9460	5000	4500	753	20	4 039
Suomusjärven kotiseutumuseo	1927	1116	841					
Trömpäin kestäväkivi	1058	406	406					
Tuotantokokoelma	166	166	166	689	689	689	2	
Marimekko-kokoelma	1381	893	893					
Halikon sairaalan kokoelma	836	778	778					

Museokokoelmien muutttoa Perniön Lupajan varastoilla.

Kokoelmatyö

Salon historiallisen museon kokoelmat sijaitsevat hyvin voimakkaasti hajautettuina ympäri laajaa Salon aluetta. Museorakennusten lisäksi kokoelmia säilytetään yli 30 eri rakennuksessa. Suuri osa tiloista on hyvin huonokuntoisia, eivätkä ne sovellu kulttuuriperinnön tallettamiseen. Kokoelmiin kuuluvia esineitä on jo tuhoutunut nykyisissä tiloissa. Vuonna 2024 jouduttiin tyhjentämään Lupajan kuivurirakennus kokonaisuudessaan museoesineistä vuotavan katon vuoksi sekä Suomusjärven kotiseutumuseon kolmas kerros peltikatosta museoesineiden päälle tippuvan runsaan kondenssiveden takia.

Salon menneisyydestä kertovat kokoelmat tulisi saada turvalliseen ympäristöön, jotta voidaan taata niiden säilyminen myös tulevaisuudessa. Eri kokoelmatilojen välillä kulkeminen vie myös runsaasti työaikaa jo valmiiksi niukasti resursoidulta museotyöltä.

Keskitetty ja museaaliset vaatimukset täyttävä kokoelmavarasto on yksi tärkeimmistä kivijaloista Salon museotoiminnan ja paikallisen kulttuuriperinnön säilymiseksi. Vuonna 2024 jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua selvitystyötä Salon historiallisen museon ja Taidemuseo Veturitallin yhteisvarastoa varten. Vuoden 2024 aikana museopalvelut laati yhteistyössä tilapalvelujen ja Arkkitehtitoimisto NMD Arkkitehdit Oy:n Panu Heinosen kanssa hankesuunnitelman uudisrakennuksena toteuttavasta yhteisvarastosta. (Ks. Kiinteistöt, Museoiden yhteisvarasto)

Kokoelmatyö on ollut Salon historiallisen museon paikallismuseoissa keskeisessä asemassa useamman vuoden ajan. Vuodesta 2017 asti paikallismuseoiden kokoelmia on inventoitu paikan päällä museoissa ja kokoelmatiloissa sekä niiden tietoja on digitoitu sähköiseen kokoelmanhallintaohjelmaan. Digitointityötä jatkettiin vuonna 2024 ostopalvelutyöntekijän ja museoammattilisten kesäassistenttien täydentäessä ja tarkistaessa Kiiikan kotiseutumuseon esinekokoelmien, Perniön museon valokuvakokoelmien ja Meritalon museon esinekokoelmien tietoja kokoelmanhallintaohjelma Ainassa. Lisäksi työllistetty valokuvaaja digitoi Halikon museon valokuvakokoelmia ja niiden tietoja Ainaan.

Vuonna 2023 alkaneessa ja ostopalveluna toteutetussa *Monien muistojen Meritalo* -projektissa kerättiin talteen moniäänistä muistitietoa Meritalon museon rakennuksesta, sen aikaisemmista asukkaista ja laajoista vaikutuspiireistä. Hanketta jatkettiin alkuvuodesta 2024 keräten lisää tietoja uusilta informanteilta.

Perniön ja Halikon museoiden kokoelmiin kuuluvat mittavat asekkokoelmat vaativat oman osansa kokoelmatyöstä vuonna 2024. Lounais-Suomen poliisin kanssa neuvoteltiin vaadittavista turvaratkaisuista ja samalla käynnistettiin uusien turvavetriinien hankinta Perniön ja Halikon museoihin. Perniön museoon tullaan hankkimaan vuoden 2025 aikana turvavetriinit, jotta luvanvaraisia aseita voidaan pitää myös jatkossa esillä museoissa, sekä täydennetään puuttuvilta osin kameravalvonta, liikeilmaisin ja lasirikkohälyttimet vaaditulle tasolle. Samalla näyttelyssä esillä olevien aseiden esillepano ajantasaistetaan ja asenäyttely uudistetaan kokonaisuudessaan.

Elektroniikkamuseon esinekokoelmia ei työvoiman puuttuessa ole inventoitu. Todellisuudessa esinekokoelmat ovat edellä esitetyn kokoelmataulukon lukumäärää suuremmat. Museon esineistöä luetteloitiin Aina-kokoelmaohjelmaan 344 kappaletta. Luettelointi oli työllistettyjen varassa. Uusia lahjoituksia otettiin vastaan harkiten, sillä luetteloimattomien esineiden ja valokuvien määrä on valtava, eikä uusia lahjoituksia ehditä luetteloita sitä mukaa, kun niitä otetaan vastaan. Lahjoitustarjouksia tehtiin enemmän, kuin mitä lahjoituksia oli mahdollista ottaa vastaan.

Elektroniikkamuseon kokoelmiin kohdistuu paljon mielenkiintoa ja tiedusteluja kokoelmiin liittyen tuli vuoden aikana useita. Tiedusteluihin vastaamista hankaloittaa suuresti se, ettei museon esine-, valokuva- ja arkistoaineistoista ole luetteloitu kunnollisilla tiedoilla kuin murto-osa.

Salon historiallisen museon kokoelmien suurena haasteena asianmukaisten säilytystilojen puutteen lisäksi on se, että etenkin paikallismuseoiden kokoelmien ajallinen painotus on hyvin vahvasti ajassa ennen 1950-lukua. Museoiden vastuualueisiin kuuluvaan lähihistorian tallentamiseen ja nykydokumentaation tekoon ei ole aikaa eikä resursseja. Tämä on jo aiheuttanut kokoelmien historiallisen vääristymän jälkipolville ja se tulee jatkossa vaikeuttamaan näyttelytyötä, koska omista kokoelmista ei löydy esineistöä.

Kokoelmalainat

Salon elektroniikkamuseon kokoelmiin ei kohdistunut lainoja vuonna 2024.

Salon historiallisen museon muistelumatkalaukut ovat Salon alueen vanhuspalveluyksiköiden käytössä. Laukkuja voi lainata Halikon Ikäkeskus Majakasta, ja niiden teemana ovat nautintoaineet ja koulukäsityöt.

Kiinteistöt

Salon elektroniikkamuseo

Salon elektroniikkamuseon näyttely- ja kokoelmatilat sijaisevat Astrum-keskuksessa, joka on vuokrattu Kiinteistö Oy Salon Salonrankatu 5-7 Oy:ltä. Tila tuo monenlaisia haasteita museon toiminnalle muun muassa siksi, ettei siellä ole kiinteitä seiniä. Tämä lisää meluhaittaa sekä näyttely- että toimistotiloissa, kun naapuritoimijoiden äänet kantautuvat suoraan tiloihin. Toimistotiloihin tulee ajoittain myös pakokaasuja autonäyttelyn puolelta. Lisäksi ilmastoinnin, lämpötilan ja kosteuden valvominen sekä näyttely- että kokoelmasäilytystilassa on mahdotonta, koska lämmitys- ja ilmastointi on koko rakennuksessa yhteinen. Toimisto- ja kokoelmatiloissa on havaittu sisäilmaongelmiin viittaavia seikkoja. Museon tiloissa aiemmin havaittu koi- ja paperitoukkaongelma on pysynyt kurissa edellisen vuoden toimenpiteiden johdosta.

Elektroniikkamuseon kokoelmatiloissa on myös Meritalon museon kokoelmia sekä Marimekkokokoelema. Vuoden aikana tilaan tuotiin lisää historiallisen museon kokoelmia sekä niihin liittyviä säilytyskalusteita, jolloin elektroniikkamuseon kokoelmille varattu tila pieneni entisestään. Tämä aiheuttaa haasteita uusien lahjoitusten vastaanottamiselle, sillä tila ei enää riitä.

Museon näyttelytilassa jatkettiin alkuvuodesta edellisenä vuonna aloitettujen asiakaskokemusta parantavien muutosten tekemistä. Lattiateippauksen uusimista sekä kameravalvontajärjestelmän päivitystä jatkettiin. Asiakasviihtyisyyttä lisättiin tekemällä näyttelytilaan istuskelu- ja oleskelualue asiakkaille. Inva-WC:n varustelua parannettiin. Lattiateippauksia täydennettiin vielä loppuvuodesta.

Elektroniikkamuseon lattiateippauksen uusiminen käynnissä. Kuva: Maria Salo

Paikallismuseot

Salon historiallisen museon paikallismuseokohteet sijaitsevat kaupungin tilapalveluiden hallinnoimissa kiinteistöissä. Museo tekee vuosittain korjauslistan kiinteistöjen vaatimista toimenpiteistä ja se toimitetaan eteenpäin kaupungin tilapalveluille. Vuonna 2021 Restart Oy:ltä tilattiin Meritalon museon, Trömperin kestikievarin sekä Ploominkin torpan kuntokartoitukset. Nämä kuntokartoitukset ovat edelleen ohjenuorana rakennusten korjaustarpeita ja niiden kiireellisyyttä arvioitaessa.

Rakennukset ovat paikoin todella huonossa kunnossa ja korjausvelka kasvaa vuosittain. Huonoin tilanne on Ploominkin torpassa ja Kiikalán kotiseutumuseon rakennuksissa. Kiikalasta on tehty kuntokartoitus jo vuonna 2014, mutta mitään korjausehdotuksista ei ole toteutettu. Vuoden 2024 aikana museorakennusten ympäriltä poistettiin puustoa. Kiikalán kotiseutumuseon rakennukset ovat erittäin huonossa kunnossa. Niissä on sisäilmaongelmia ja tilapalvelut on ohjeistanut museon henkilöstöä käyttämään hengityssuojaimia. Rakennukset suojaavat museoesineistöä välttävästi. Museo tulee olemaan näillä näkymin avoinna viimeistä kesää vuonna 2025.

Meritalon museo

Meritalon museossa on havaittu sisäilman aistinvaraisen laadun huononemista. Museon yläpohjan eristys on ollut ajankohtainen jo pidempään. Museon lämmönhukka tulee korjata myös alapohjan osalta. Alapohjan rakenteiden avauksen yhteydessä (Restart Oy 2021) huomattiin, että alapohjan eristeet on osin asennettu niin, että seinähirren ja eristeen väliin jää 60 mm rako. Kylmä ilma pääsee puhaltamaan suoraan rakennuksen alta. Saumattu peltikatto on hyväkuntoinen, mutta kaipaa sekín jo maalausta. Ikkunoiden sekä väli- ja ulko-ovien korjaus aloitettiin vuoden 2024 ja se jatkuu edelleen vuoden 2025 aikana. Korjausurakkaa hallinnoi tilapalvelut.

Perniön museo

Perniön museon päärakennuksen julkisivu ja piharakennuksen ulkoseinät rapattiin.

Trömperin kestikievari

Trömperin päärakennus on pääasiallisesti hyvässä kunnossa. Rakennuksen sähköpalon riskiä lisää se, että rakennuksessa on kesäaikaan kahvilatoimintaa. Rakennukseen tilattiin virallinen paloilmoitin, jotta hälytykset olisivat menneet suoraan palolaitokselle. Paloilmoittinta ei kuitenkaan ole voitu kytkeä päälle. Tuholaisiin liittyen Trömperissä on vuonna 2024 tavattu koiperhosia ja niitä on pyritty hävittämään museon henkilökunnan toimesta. Ulkoalueita siistittiin Waltin viheriskuryhmän toimesta.

Suomusjärven kotiseutumuseo

Suomusjärven museosta puuttuu täysin vesikaton alapuolinen eriste. Kondensoituva vesi valuu yläkerran rakenteisiin sekä tilassa olevien museoesineiden sekä vitriinien päälle aiheuttaen muun muassa lahovaurioita ja homekasvustoa. Lisäksi lepakkoyhdyskunta käyttää rakennusta päiväpiilonaan osan vuotta. Museo pyysi Varsinais-Suomen vastuumuseolta ja lepakkoasiantuntija Ville Vaskolta lausunnon museorakennuksen kunnostukseen ja lepakko-ongelmaan liittyen. Vastuumuseo suositteli peltikaton uusintaa ja aluskatteen asentamista sekä kolmannen kerroksen poistamista näyttelykäytöstä. Kunnostustoimenpiteet on tarkoitus toteuttaa vuosien 2025 ja 2026 aikana.

Ploominkin torppa

Rakennus vaatisi kauttaaltaan pikaisia toimia, jotta sen olemassaolo Perniön vanhimpana maallisena rakennuksena voitaisiin turvata. Kohde on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja se sijaitsee alkuperäisellä paikallaan. Torpan huopakate korjattiin vuonna 2023 tilapalveluiden toimesta. Korjaustyö antoi kaivattua lisää aikaa muiden remonttien valmisteluun. Rakennuksessa on edelleen piipun ympäriltä osittain romahtanut välikatto. Lisäksi ikkunat ovat todella huonokuntoiset.

Vasemmalla: Perniön museon v. 1930 valmistuneen päärakennuksen ja aittarakennuksen kunnostus jatkui julkisivujen rappauksilla.

Oikealla: Meritalon museossa käynnistyi syksyllä 2024 ikkunaremontti. Kuvat: Mikko Kero

Museoiden yhteisvarasto

Museoiden yhteisvarastohankkeen rakennussuunnittelua edistettiin investointivaroin ja hankesuunnitelma alustavine arkkitehtipiirroksineen hyväksyttiin vapaa-ajan lautakunnassa tammikuussa 2024. Kevään aikana historiallisen museon suurikokoiset esineet käytiin kokonaisuutena lävitse niiden nykyisissä säilytyspaikoissa, sillä säilytysjärjestelmän ja rakennuksen lopullisen pinta-alan laskeminen edellytti yksityiskohtaisempaa tietoa mitä aiemmin oli saatavilla. Hankesuunnitelma päivitettiin ja hyväksyttiin lautakunnassa syyskuussa 2024. Hanketta ei kuitenkaan voitu hakea OKM:n kulttuuritilojen investointiohjelmaan, sillä varastosta ei tehty lopullista rakentamispäätöstä vuoden aikana. Sen sijaan se lisättiin talousarvion yhteydessä kaupungin investointiohjelmaan vuosille 2026–27. Varaston jatkosuunnittelulle varattiin rahaa investointisuunnitelmassa vuodelle 2025 100.000 euroa, sillä hankkeesta puuttuu edelleen LVIS-suunnittelu, joka alkaa keväällä 2025.

Kävijämäärät ja avoinna pito

Vuosi 2024 oli Salon historiallisessa museossa kävijämäärien suhteen erittäin onnistunut ja museo saavutti jälleen kerran uuden kävijäennätyksen. Kaikkiaan Salon historiallisen museon kohteissa vieraili vuonna 2024 yhteensä huikeat 19 826 kävijää. Edelliset ennätykset ovat kahdelta aikaisemmalta vuodelta (15 948 kävijää v.2022 ja 18029 kävijää v.2023).

Vuoden 2024 aikana Salon elektroniikkamuseossa kävi yhteensä 4787 kävijää ja paikallismuseoissa vieraili 15 039 kävijää. Paikallismuseoiden osalta edelliset ennätykset ovat edellisiltä vuosilta (10 847 kävijää v.2022 ja 13 67 kävijää v.2023). Suureen kävijämäärän kasvuun vaikuttivat erityisesti museoammatillisten kesätyöntekijöiden palkkaamisesta johtunut mahdollisuus toteuttaa enemmän tapahtumia ja toimintaa useammassa kohteissa sekä syksyllä Halikossa järjestetyt Kurpitsaviikot. Kurpitsaviikkojen aikana Halikon museo oli avoinna kolmena viikonloppuna ja tuona aikana museossa vieraili yhteensä ennätyselliset 6369 kävijää.

Kaikkiaan Halikon museossa vieraili vuoden 2024 aikana 7021 kävijää, Meritalon museossa 2768 kävijää ja Perniön museossa 1177 kävijää. Trömperin kestiekievari houkutteli kesäkahviloineen ja –tapahtumineen kesällä yhteensä 2874 kävijää, Kiikalan kotiseutumuseo Kiikala-päivineen 767 kävijää ja Suomusjärven kotiseutumuseo 444 kävijää. Kreivinmäen ulkomuseoalueella kävijämäärien laskeminen ei ole mahdollista.

Salon historiallisen museon kohteista elektroniikkamuseo on pääsääntöisesti avoinna yleisölle ympäri vuoden. Vuonna 2024 museo oli väliaikaisesti suljettuna yleisöltä 1.1.-3.4. välisen ajan. Paikallismuseoista Perniön museo on avoinna kesäkauden lisäksi myös talvikaudella sunnuntaisin. Suurin

osa paikallismuseoista on avoinna säännöllisesti kesäaikaan, mutta osassa museoista olosuhteet ovat sellaiset, että ryhmiä voidaan ottaa vastaan tilauksesta myös syys- ja talvikaudella.

Aukiolotunteja kertyi vuonna 2024 elektroniikkamuseolle yhteensä 848 h ja Perniön museolle 304 h. Muut museot olivat avoinna kohteesta riippuen 39-258 h. Yhteensä Salon historiallisen museon kohteet olivat avoinna 1974 h.

Salon elektroniikkamuseo:	aukiolotunnit 848 h	4787
Halikko:	aukiolotunnit 258 h	7021
Perniö:	aukiolotunnit 304 h	1177
Kiikala:	aukiolotunnit 39 h	767
Kreivinmäki:	ulkomuseoalue	-
Meritalo:	aukiolotunnit 240 h	2768
Suomusjärvi:	aukiolotunnit 45 h	444
Trömperin kestikievari:	aukiolotunnit 240 h	2874

Salon historiallinen museo Yhteensä: **1974 h** **19 826 kävijää**

Talousarvion toteutuma

	TA 2024	Toteutunut 2024	Käyttö %	TP 2023
Toimintatuotot	74225	69808	94	55858
Tuet ja avustukset	67225	55449	82,5	42736
Muut toimintatuotot	7000	14359	205,1	13123
Toimintakulut	-723484	-619460	85,6	-595979
Henkilöstökulut	-342674	-311337	90,9	-254955
Palvelujen ostot	-169092	-102764	60,8	-125214
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40450	-33024	81,6	-33764
Muut toimintakulut	-171268	-172335	100,6	-182045
Toimintakate	-649259	-549652	84,7	-540121
Rahoitustuotot ja -kulut		-40		
Vuosikate	-649259	-549692	84,7	-540121
Poistot ja arvonalentumiset	-5790	-5788	100	-16065
Tilikauden tulos	-655049	-555480	84,8	-556186

Palkkatyöllistämisen henkilöstömenot näkyvät toteutumassa sekä tuloina että menoina. Työllisyyspalkkojen määrä SAMUssa vuoden aikana oli 43 486 euroa eli kaikkiaan 14 % kaikista henkilöstömenoista. Tukea kaupunki sai kuluihin 20 550 €. Salon museoille 2024 myönnetty valtionosuus 251 810 euroa ei näy SAMUn budjetissa.

Talousarvion toteutuma, Museot yhteiset

	TA 2024	Toteutunut 2024	Käyttö %	TP 2023
Toimintatuotot	749	925	123,5	8147
Tuet ja avustukset	749	925	123,5	8147
Toimintakulut	-126103	-126306	100,2	-144130
Henkilöstökulut	-111359	-116470	104,6	-137021
Palvelujen ostot	-11994	-9182	76,6	-5846
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1750	-583	33,3	-1225
Muut toimintakulut	-1000	-72	7,2	-37
Toimintakate	-125354	-125381	100	-135982
Vuosikate	-125354	-125381	100	-135982
Tilikauden tulos	-125354	-125381	100	-135982

Kustannuspaikan pääasialliset menot ovat museonjohtajan ja toimistosihteerin palkat.